

St. Raštikio Kovose dėl Lietuvos

J. M. LAURINAITIS, Chicago, Ill.

Mūsų memuarinė literatūra praturtėjo. 1951 m. J. J. Bachanas išleido vertingą knygą „Bronius Kazys Balutis“, parengtą spaudai Vytauto Širvydo. Tai Lietuvos diplomato atsiminimai, davę daug šviesos Lietuvos užsienių reikalų tarnybos istorijai.

Dabar štai Lietuvių Dienų vai ruotojas Antanas Skirius pateikė mums gen. St. Raštikio atsiminimus. Tie atsiminimai apima 40 su viršum metų laikotarpį, taigi beveik pusę amžiaus, ir vaizduoja nepriklausomos Lietuvos laisvės kovas, krašto apsaugos padėtį, politinę vidaus santvarką ir nepriklausomybės žlugimą. Tokiam ilgam gyvenimo tarpui pavaizduoti autorius panaudojo 88 temas. Ir laiko ilgumas, ir temų gausumas sudaro pašaliniam knygos vertintojui didelių sunkumų viską tinkamai suprasti ir įvertinti. Masto požiūriu St. R. yra pralenkęs ir gen. MacArturo ir gen. Ridgway atsiminimus, tik Churchillis yra jį nukonkuravęs su 6 tomų atsiminimais (The Second World War). Bet šis, žinoma, turėjo ir nepalyginamai platesnį atsiminimų lauką ir, svarbiausia, visą padėjų štabą.

Paliesiosios temos

Kalbant apie darbo mastą, didumas yra reikšmingas. Ir šie atsiminimai galėjo būti trumpesni, jei autorius nebūtų lietus tokių temų, kurios nieko neturi bendra su knygos pavadinimu (pagrindinė tema) „Kovose dėl Lietuvos“ ir su autoriaus titulu — Lietuvos kariuomenės vadovu. Tokias temas, kaip Dūkštai, tėvai, vaikystė, pradžios mokymas, Zarasuose, Kaukazas, kunigų seminarijoje, klieriko atostogos, atsiviekinimas su kunigų seminarija, atskirtas nuo tėvų, vedybos ir šeima, Saksonija, rusas vokiečių akademijoje, apsilankymas pas brolių Andriejų ir dar kaitą vertėjo išskirti.

Žinoma, bus ir priešingų nuomonių, kurios atstovaus asmenų išgyvenimų įvairumą ir pilnumą. Štai, pvz., J. Cicėnas iš atsiminimų būtų išmetęs visą eilę pastraipų. Ak, suraskite būv. kariuomenės vadų (pav. prancūzų, vokiečių, anglų ir kt.) atsiminimų tokių, va, sakini, o gal geriau eilę sakinių. Ir čia jis cituoja: „Is kino palydėjau į Aukštojo gatvę“, „kartą užėjau net į butą, kur jos tėveliai pavaišino mane skania kiaušienine“ (Naujienos, 1956.8.25). Tai kiaušieninė taip sužavėjo J. Cicėną, kad iš jo išveda autoriaus natūralumą ir objektyvumą. Sunku čia ginčyti dėl to, bet negalima sutikti, jog tas buvo būtina. Taip pat nėra ko pasigėsti, jei panašus žanro minčių nėra kitų kariuomenių vadų atsiminimuose.

Mūsų istorijai stambus veiklas

Gen. St. Raštikis sako, kad jo atsiminimų rašymo svarbiausia priežastis buvo jo „paties noras palikti atečiai nors pėdsakus visų tų įvykių“, kur jis buvo tiesioginis liudininkas arba kur jam pačiam teko dalyvauti. Tai visų atsiminimų rašytojų tikslas. Tik rašymo aplinkybėmis arba priemonėmis tam tikslui pasiekti St. Raštikis pasidžiaugti negali: jis neturėjo ne tik archyvų, bet ir pakankamai užrašų. Rašė daugiau iš atminties.

Teoretiškai imant, tai mažina dėstomųjų faktų svorį, nes atmintis yra sliūdas pagrindas. O praktiškai imant, reikia tik pagirti autorių, kad jis išdrįso savo atmintimi sukurti mūsų istorijai tokį stambų veiklą. Sa-

koma, kad istorinis darbas yra vertingas tik tada, jei jis yra paremtas tikrais šaltiniais, ir jei pats autorius įieško tiesos. Šaltinių gen. St. Raštikis neturėjo ir dėl to niekas jo nekaltins. Taip pat sunku bus kaltinti dėl tiesos neįieškojimo — jis jos įieško.

Išaiškinta istorinė paslaptis

Gen. St. Raštikis, kaip beveik visi mūsų vyresnieji karininkai, savo tarnybą pradėjo Rusijoje pirmojo pasaulinio karo metu. Tarnavo Kaukazo fronte. Po rusų revoliucijos lietuviai kariai organizavosi, veikė ir steigė batalionus. Ejo kalbos, kad ir Kaukazo fronte buvo stengiamasi įsteigti lietuvių dalinį. Bet kaip ten pasibaigė, taip ir nebuvo aišku. Tik dabar autorius tą reiką išaiškino.

Pulk. Itn. J. M. Laurinaitis
Šio straipsnio autorius, buvęs bendradarbis ir redaktorius Karlo, Karo Archyvo, Mūsų Žinyno, Gimtosios Kalbos; vienas iš autorių „Lietuvių kalbos vadovo“.

Pasirodo, Baku mieste, Azerbeidžane, 1918 m. buvo keli lietuviai karininkai, puskarininkai ir kareiviai. Buvo kiles sumanymas įsteigti lietuvišką dalinį, ir du delegatai (St. Raštikis ir psk. Novickas) lankėsi pas igulos viršininką gen. Sokolovskį. Generolas gerai žinojęs lietuvių ir buvęs labai geros nuomonės apie juos. Iš pasikalbėjimo atrodė, kad yra viltingas išsikirti iš rusų. Bet „deja“, — sako autorius, — mes nesuspėjome to padaryti, kadangi Baku mieste rimtai pradėjo bręsti bolševikų perversmas, ir man, kaip karininkui, teko bėgti iš Baku į saugesnę vietą... (104 psl.).

Taigi Kaukazo fronte lietuvių ko kariuomenės dalinio nebuvo. Šiam klausimui paaiškėjus, būti geras, kad paaiškėtų ir panašus vadinamo Valko eskadrono ar diviziono klausimas. Dar yra gyvas to eskadrono liudininkas (samanytojas ar organizatorius) Juozas Mikuckis ir jis galėtų reikalą nušviesti.

Nepriklausomybės kovos rytų fronte

1918 m. pavasarį vokiečių kariuomenei pasiekus Kaukazą, autorius aplinkiniu ilgu keliu grįžta į Lietuvą, stoji į Lietuvos kariuomenę ir dalyvauja nepriklausomybės kovose rytų fronte. Šitų kovų aprašymas yra vertingas tuo, kad kovų eiga vaizduojama „iš apačios“, taip kaip matė ir išgyveno kuopos karininkas. Ir tame gyvenime filme mes matome ne vien didvyrius, pasižventėlius, bet ir drausmės laužytojus, sukičius ir bėgčius — realybės pilnumą.

Vilniaus praradimo drama

Labai gaila, kad autorius, sunkiai sužeistas, pateko į rusų nelaisvę ir jam neteko išgyventi fronte Vilniaus praradimo dramą 1920 m. Manau, kad ir čia

jis būtų davęs tikresnės šviesos. Mes visą kaltę vertėme ant gen. Želigovskio ir lenkų. Bet tai viena medalių pusė. Antroje pusėje yra mūsų vadovybės neapdairumas. Seimas juk buvo paskyręs net specialią komisiją tam reikalui tirti, bet viskas nuėjo užmirštin. Ir šiandien mes dar nežinome, kiek tuometinė mūsų karo vadovybė, sugrūdama visą kariuomenę į Augustavo frontą, padėjo Pilsudskiui ir gen. Želigovskiui užimti be apsaugos paliktą Vilnių. Tai yra klausimas „iš viršaus“, bet gen. St. Raštikis jį būtų palietęs, jei būtų buvęs Lietuvoje.

Skaitant apie karo veiksmų eigą frontuose, tenka apgalvoti, kad autorius neparūpino ne vienos skemos vietovės ir frontų padėties pavaizduoti. Be vietos ir fronto vaizdo negali gyvai susigaudyti pasakojamose įvykiuose.

Lemiamais įvykiams artėjant

Po nepriklausomybės karo veiksmų autorius pateko į štabo tarnybą. Būdamas ir dirbdamas Kaune, baigė medicinos fakulteto veterinarijos skyrių; norėjo tarnauti kariuomenėje veterinarijos gydytoju. Bet gyvenimas nuėjo kita linkme. Jis apsišlavavo augstuoju karo mokslu Vokietijoje ir, būdamas gabus, darbštus ir doras karininkas, greitai pasiekė kariuomenės vado ir krašto apsaugos ministerio postų, nors nebuvo tautininkų žmogus.

Perėjęs visas svarbiausias kariuomenės santvarkos vietas ir pasiekęs pačias viršūnes, jis pamatė ir mums dabar parodė baisių dalykų: mūsų kariuomenė nebuvo parengta ir apūpinta karo atvejui, ji tiko tik paradamui. Tai primena prf. Miliukovo, rusų politiko ir istoriko, atsiminimus (Vtoraja Russkaja Revoliucija), kuriuose jis tvirtino, kad Rusija atvirai ėjo į pirm. Pašalinį karą, ne kiek nepasirūgusi tam karui. Rusija susilaukė katastrofos.

Mes neįtome atvirai į karą, bet mums teko pavoju visą laiką grėsti ir, pagaliau, be karo paklūpė. O, kas žino, gal įvykiai ir kitaip būtų ėję, jei būtų buvę pasiręmta.

Gen. St. Raštikis griebėsi visų galimų priemonių (jų išskaičiuota net 41. 527-531 psl.) kariuomenės kovingumui pakelti ir krašto apsaugai pagerinti, bet jo 7-rių metų reforma galėjo būti baigta tik 1941 metais, o 1939 m. Hanibalas jau buvo ne tik prie Lietuvos vartų, bet ir pačioje Lietuvoje!

Aš čia vėl nemanau, kad ta reforma būtų išgelbėjusi mūsų valstybę. Jėgų pusiausvyra, kuri mus palaikė, buvo griuvusi, o mūsų pačių jėgos, kad ir sudėjus su latviais, estais (lenkai jau buvo sutriuškinti), sudarė didelę disproporciją mūsų galei. Tik jei būtume buvę tvarkoje, galėtume sakyti: viską padarėme ką galėjome! Kas dabar taip gali pasakyti?

Karininkų vertinimas

Tarnaudamas kariuomenėje 20 su viršum metų, gen. St. Raštikis susidūrė su didele karių mase, ir daug pavardžių mirga jo atsiminimuose. Kas įstrigo į jo atmintį jis visus pamini: ir karininkus ir kareivius. Tai gražu. Tik asmenis vertinti yra nelengva. Pavyzdžiui, gabiais jis pavadino tokius karininkus, kurie gabumų neturėjo. Arba vėl — degradavo gen. Rėdus-Zenkavičių ir iškėlė gen. S. Zukauską. Gen. Rėdus-Zenkavičius, lietuviškos kilmės rusas ir rusų generolas, štabo karininkas, pas mus dirbo kaip karo mokslo valdybos viršininkas. Jis žinojo ką daryti ir kariuomenės mokymo srityje padarė pažangą, ypač specialinio karinė spauda.

A. Tyruolis

ŽIBURIAI ANTI KAPŲ

Ir vėl tas pats liūdesys
Ir giesmė nebaigta, palaužta,
Ir vėjai, kurių neklausys
Tas, kam pergraudu, niekada.

Nes palaidojim aukso lapus
Su klaidžiausiom dainom
Jie draugais jau daugiau nebebus
Jo brangiausio laukimo dienom.

Ir dėl to ant kapų, pelenų
Aš statyti paminklą turiu
Ne tuščiųjų svajonių, sapnų,
Bet tvirčiausios vilties žiburių,

Ir tikėti gyvybe mirty
Ir gyvybe ir pergale jos:
Po mirusių lapų kiti,
Kol kamienas nemirs, sužaliuos.

Turėjo per plačią užsimojimų ir, patekęs į vyriausiojo štabo viršininkus, gal prikūrė fantazijų. Bet ar nebuvo kam tų svajonių apkarpyti? O gen. Zukauskas buvo geras rikiuotės karininkas, gal ir vadas, nes jam vadovaujant buvo sulaukymas lenkų veržimasis į Lietuvą ir pasiekti Sirvintų ir Giedraičių laimėjimai. Bet organizacinių ir literatinių sugebėjimų jis nepažino. O blogiausia tai, kad karininkų masė nereiškė jam tautinio pasitikėjimo.

Paslapstimi lieka gen. Vitkaskas. Autorius jo neauginėta, bet taip pat ir nenušviečia, kaip tas lietuviškas Brutus, neturėdamas tinkamo pasirėngimo ir, matyti, jau būdamas komunistas, buvo paskirtas kariuomenės vadu lyg specialiai rusų rau donajai armijai sutikti ir savąjį sunaikinti. Kas čia apsuoko galvas prezidentui, min. pirm. Merkiui ir kr. aps. min. Musteikiui?

Tautininkų santvarka

Būdamas 5 metus kariuomenės vadovybėje ir tvarkydamas jautriausius krašto saugumo reikalus, gen. St. Raštikis susidūrė akis į akį su visa tautininkų santvarka ir jos atstovais. Nors jis daug ką nutyli, pvz. privatų prezidentūros gyvenimą, patarėjų įtaką prezidentui, bet ir tas, kas pasakytas, sudaro suniką įspūdį. A. Smetona skelbė tautinį susiklausymą, bet praktikoje tai reikė paprastą klausymą arba klusnumą. Veikė mešionizmo dvasia, nors tautininkai neturėjo nei visą tautą jungiančios idėjos, nei tokios asmenybės. Tautos gyvenime reikėsi priešingumai santvarkai, ir prezidentas, pasirodo, tematė vienintelę priemonę tiems priešingumams šalinti — policiją.

Didelių politinių gen. St. Raštikio nuopelnų reikia laikyti tai,

kad dvi paskutinės gen. Černiaus ir Merkio vyriausybės buvo sudarytos su krikšč. demokratų ir liaudininkų atstovais. Ta koalicija atleido kiek nervus krašte, bet įtempė prezidentūros nervus. Tie nervai nukrypo ir prieš patį gen. St. Raštikį.

Paskutinė žiežirba toje eksplozijoje buvo gen. St. Raštikio rašinio Kardo 1 nr. 1940 m. Atsiminimuose nėra nei to rašinio citatų, nei turinio apsakojimo. Bet iš prof. St. Kolupailos duotos vienos ištraukos Lietuvių Dienose (nr. 7, 1956 m.) matyti, kad tame rašinyje generolas akino branginti ir tinkamai įvertinti, bet nevaržyti kiekvieną aktingą asmenį. „Vadinkime, — jis sako, — aktingąsias asmenybes kaip norime, aktyviais neuraugomomis ar kitaip, tačiau vieno neužmirškime, kad tik iš tokių asmenybių dažniausiai išsėja reformatoriai, vada ir dideli veikėjai: juk aktinga — jūra, o rami — puvantis bala“.

Ir čia pat pabrėžia: „Mums labai reikia asmenybių, sugebančių ne tik nusimanyti, bet ir dinamiskai veikti“ (Mano pabraukimai) Tai viešas ir aštrus santvarkos pavaizdavimas negatyvia forma.

Konfliktas iki sukilimo

Dabar savo atsiminimuose gen. St. Raštikis rašo: „Šiandien norėčiau visai nuosirdžiai pasakyti, kad, tą straipsnį rašydamas, tikrai neturėjau jokių norų nei tendencijų nei kam nors pakenkti, nei griauti kitų autoritetų, nei šiaip ką nors blogo kitiems padaryti“ (675 psl.). Sutinkant su tokiomis autorius intencijomis, tenka tačiau pasakyti, kad mintys, jo frazeologija ėjo į aiškų konfliktą su santvarkos dvasia. Tai buvo viešas išsiskaidymas. Ir ar vertėjo kariuomenės vadui tai da-

PRIE TĖVELIO KAPO SIBIRE

Ši nuotrauka iš Krasnojarsko apylinkių šį rudenį atsiųsta gimnėms į Chicago.

Kultūrinė kronika

• Čiurlionio Meno ansamblis, veikias Clevelande, Ohio, neseniai pradėjo naują darbo sezoną, jau turėjo vieną koncertinę iškylą už gyvenamojo krašto ribų į Torontą, kame drauge su „Varpo“ choru spalio 27 d. turėjo bendrą koncertą. Čiurlionio ir Varpo jungtinis choras, pakaitomis diriguojamas Alfonso Mikulskio ir Stasio Gailevičiaus, išpildė eilę dainų iš buvusios Dainų šventės Chicagoje dainyno. Paskiri chorai išpildė Čiurlionio choras savo repertuaro būdingesnes liaudies dainas, o Varpo choras įvairių operų chorines ištraukas, tarpe kurių buvo išpildyta ir Giacomo Puccini operos „Il Titurel“ (Lietuviai) išpūdingas chorinis prologas.

Čiurlionio Meno ansamblis ir Toronto „Varpo“ chorai tęsdami gražiai pradėtą bendradarbiavimą, su tuo pačiu savo dainų lobynu, lapkričio 18 d. koncertuos Clevelando lietuviams. Jų koncertas Clevelande įvyks gero atgarsio Radio WHR salėje, 5000 Euclid Avenue, kuri vie-

ryti, jei nebuvo pasirėngta jėga tą atmosferą pravėdinti?

Ne tik nebuvo pasirėngta, bet ir kovota su tokiomis pastangomis. Pavyzdžiui, 1940 m. ankstyvą pavasarį buvęs pribrendęs ir paruoštas naujas kariuomenės sukilimas, bet jis neįvyko. „Sukilimo įvykdymą sutrukdė mano nepritarimas visam šiam sumanymui“. — sako gen. St. Raštikis (695 psl.). O toliau pažiūrime: „Esi įsitikinęs, kad, jei būčiau sutikęs, sukilimas būtų įvykęs“ (ibid.).

Tad jei nebuvo net ir noro efektyviai veikti prieš esamą santvarką, kam reikėjo eiti viešumon su 1940 m. mintimis? Ir rezultatas buvo toks, kad prezidento nervai neišlaikė: generolas buvo paleistas iš tarnybos ir apšauktas bolševiku (678 psl.). Tai buvo santvarkos padėkai ištikimiausiam ir kūrybingiausiam tautininkui.

Maskvos derybų liudininkas Gen. St. Raštikis yra vertingas paskutinių Maskvos derybų liudininkas. Tų derybų, kurios mums davė „savitarpinės pagalbą sutarti“ rusų įguly pavidalu. Jis yra ir tų įguly įvygavimo liudininkas. Bet kiek plačiai jis pavaizdavo derybų tragiškumą, rusų brutalumą, ciniškumą ir jų valios diktavimą, tiek įguly įvygavimą jis nupasakojo protoko liškai, neduodamas vaizdo, kaip visa tai vyko, ir neparodydamos savo išgyvenimo. Taip dažnai daroma, kalbant apie labai skaudžius dalykus.

Visus gen. St. Raštikio atsiminimus pilniau bus galima įvertinti išėjus II tomui. Ir baigdamas su I tomu, aš noriu šokti į II-jį ir, jei dar nevēlu, pareikšti tokių pageidavimų:

- 1) duoti daugiau datų, nors ir apytikrių;
- 2) nevertoti motto, nes motto pirmajam tomui ne padėjo, bet pakenkė;
- 3) be ypatingo reikalo nevertoti svetimų kalbų; I tome per daug rusų kalbos;
- 4) vengti pasikartojimų ir pleonazmų ir
- 5) kaip nors pasirūpinti, kad mažiau būtų kalbinių trūkumų, korektūrinių klaidų ir sujaudimų: rūpestingiau pasekę trečdajį I tomo, aš prirašiau 4 psl. įvairios rūšies pastabų — tai per daug.

Didelių darbų autorius nuveikė tėvynėje, dideles aukas pakėlė, didelį žygį atliko vėl dabar. Ir kas mokės jį skaityti, tas supras, iš kur jis sėmėsi jėgų. Gen. St. Raštikis, pats mažai dėdamasis, pasistatė sau tokią paminklą, kokio niekas kitas jam nepastatytų.

tos lietuviams gerai žinoma iš ten buvusių kelių mūsų koncertų ir vaidinimų. Šių chorų išpūdinguose pasirodymuose nuosirdžiai taltininkauja clevelandietė giesmininkė Aldona Stempužienė ir torontietis Vytautas Verikaitis. — „Pertiekdami klau sytojams dviejų, Čiurlionio ir Varpo, meniškai pajėgių jungtinio choro iš 150-160 žmonių koncertą, siekiame pertiekti bent dalį buvusios Dainų šventės sunkesnių dainų, ypač tiems, kurie neturėjo galimybių dalyvauti minėtosios šventės iškilinėse“, — pareiškė Čiurlionio ansamblio meno vadovas Alfonso Mikulskis. Po šių dviejų koncertų Čiurlionio Meno ansamblis, tęsdamas dainų paruošimą, jį darbą kitiems koncertiniams pasirodymams, lygiagrečiai atliks įdavinimus į patefono plokštes, iš kurių bus sudarytas antrasis Čiurlionio Meno ansamblio dainų albumas. Šiam albumui bus panaudota dalis čiurlioniečių dainų, įdainuotų Vakarų Vokietijoje į juostas. Čiurlioniečiai jau ruošiasi kongresui, kuris įvyks 1958 m. New Yorke. (VAB)

• Elena Kuprevičiūtė, smuikininkė, šiuo metu vieši pas savo tėvelius, Romaldą ir Mariją Kuprevičius, Buenos Aires, Argentinoje. Mūsų įžymioji smuikininkė Argentinoje numato pabūti dar ir lapkričio mėnesį, o paskui grįš į New Yorką, į savo pastovią gyvenvietę. Mūsų menininkų, Andriaus ir Elenos Kuprevičių, tėvai abu irgi menininkai, Buenos Aires gyvena nuo 1949 m. pradžios ir savo pragyvenimui lėšas susidaro iš įvairių meno darbų: Romualdas Kuprevičius, iš pašaukimo geodezininkas ir dailininkas, vertėsi taikomosiomis dailės darbais, o Marija Kuprevičienė, pianistė ir muzikos pedagogė, muzikos pamokomis. Teko patirti, kad Romualdas ir Marija Kuprevičiai numato atvykti į JAV ir čia visam laikui apsigyventi. Jų įvykį persikėlimo reikalais rūpinasi sūnūs ir duktė Kuprevičiai.

• Stasys Pieza, vienas iš Chicago American dienraščio redaktorių, laivu Frederica pasiekė Graikiją. Laive kasdien mau dėsi, bendraudamas su graikų laikraštinkais. Jų rašytojas Stratis Myrtilis, autorius daugelio knygų apie Graikiją (kaikurių jų išverstos į anglų kalbą) atsisotjo vaišėse prie admirolo Konstantino Condonyanno, laivo komandieriaus, stalo ir visiems pasakė: „Te laisvę sugrįžta Lietuvai“. Prie stalo buvo graikų ministerio žmona Joanna Tsatso, graikų bankininkas Stamatiodakis, pianistė Angelos Vetsianos ir kiti.

Mūsų laikraštinko maršrutas — iš Graikijos į Turkiją, iš ten — į Romą, kur apsisot Lietuvos kolegijoje. Lapkričio 29 d. laivu M. S. Italia iš La Havre uosto išplauks į JAV ir New Yorke bus gruodžio 8 d.

• Antanas Smetona, pianistas, šiais metais baigęs Cleveland Music School Settlement fortepiono skyrių, tolimosnes studijas fortepiono mene nuo šio rudens tęsia New Yorke, pas savo buvusį profesorių Clevelande Leonardą Schur, kuris persikėlė gyventi į New Yorką. Antaną Smetoną tik ką atvykus į New Yorką ištikio nemaloni nesėkmė — smarkiai susimušė vieno rankos alkūnė (skilo kaulas), bet jau sveiksta ir pradeda normalias fortepiono studijas.

• St. Tamulaitis gilinais į anglų kalbą, ruošdamasis darbiui amerikiečių gimnazijoje; yra diplomuotas lotynistas. Taipgi yra surinkęs daug medžiagos ir rašo istorinį romaną.

GALI PRITRUKTI INTELIGENTŲ

A. GIEDRIUS, Vokietija

Lietuvoje kitąsyk lietuvių iš laikų kaimas — lietuvių artoji, lietuvių verpėjos bei audėjos. Tremtyje, svetimuose kraštuose, tokių artųjų, verpėjų bei audėjų nėra. Kas žadins ir išlaikys lietuvių?

Dabar daugiausia bene krepia dūmų dūmose, švietimo, lietuvišką kultūrą per jaunimą. Bet ar pakanka tų, kurie šviečia ir kultūrinai?

Tas klausimas jau, rodos, atstoriai kyla Vakarų Vokietijoje. Po paskutinės emigracijos dar gali likti apie 6000 lietuvių su keliais šimtais mokyklinio amžiaus jaunimo. O mokytojų ir kitų inteligentų tam jaunimui ruošti jau dabar trūksta. Antai Vasario 16 Gimnazija kelinti metai neišsiverčia be vokiečių mokytojų. O kur dar vargo mokyklos ir pageidautini įvairūs kursai!

Atrodo, kam nors savo laiką reikėjo numatyti būrelį inteligentų, galinčių dirbti įvairių švietimo darbų. Buvo žmonių, kurie galėjo ir norėjo pasilikti Vokietijoje. Tik reikėjo sudaryti jiems šiek tiek tokių pragyvenimo sąlygų. Vienas kitas tokių žmonių dar liks čia ir toliau. Jų nepakaks nei mokykloms, nei visuomeniniam darbui, o vis dėlto jie tęstinai į darbą Tautos labui.

Anais metais, dar Diepholze, buvo įsteigta Gimnazija lituanistų užsieniuose. Siūlyta apie 400 DM atlyginimo mėnesiui. Vieni iš karto atsakė, kiti dar aiškinos įvairias sąlygas. O čia gyvenusieji buvo patenkinti sąlygomis ir 300-400 DM atlyginimu.

Reiktų surasti visus galinčius dirbti bet kokią kultūrinį darbą ir aprūpinti juos tokiu darbu ir bent pakankamomis pragyvenimo sąlygomis. Buvo ir dar liks skurstančių, o galinčių savo jėgas ir sugebėjimus atiduoti Tautai ir bendruomeni.

Kultūrinė kronika

• Dailių Menų klubo ruošia moje tapytojo Juozo Pautieniaus kūrinių parodą, kuri bus Los Angeles mieste, lankytojai turės progą pamatyti bene keturių laikotarpio dailininko darbus. Apie geras trečdalis išstatomųjų darbų per penkerius metus yra buvę visoj eilėj amerikiečių ir lietuvių meno parodų Washington, Cleveland, Philadelphia, Chicagoje ir kt.

Šią parodą dailininkas papildė 9 darbais, kurie buvo nutapyti pereiną žiemą ir vasarą. Mūsų

tautiečiai, gyvenę Kalifornijoje, tur yra beveik amžinai žaliuojanti vasara turės gerą progą iš arčiau pažinti būdingąsias dailininko J. Pautieniaus sukurtas žiemas. Iš išstatomųjų arti 40 darbų apie pusę yra vien peizažai, keturi portretai arba figūrinių kompozicijos.

BALSUOKITE TIK UŽ DEMOKRATŲ ANTRADIENĮ, LAPKRIČIO 6 D., 1956

Išrinkite... patyrusią vadovybę visiems.

ADLAI STEVENSON for President-
RICHARD STENGEL for U. S. Senator
RICHARD B. AUSTIN for Governor
JOHN GUTKNECHT for State's Attorney

Lietuvių Demokratų Lyga kviečia visus lietuvius dalyvauti pagerbime Al. G. Kumskio į Sanitary District Trustees ir visų kitų demokratų kandidatų.

MASS MITINGAS SU PROGRAMA
Sekmadienį, lapkr. 4 d. 2 val. popietį Dariaus - Girėno svetainėje, 4416 So. Western Ave. Įžanga veltui — 200 dovanų — vaizės — muzik. programa — susipažinkite su kandidatais ir jų kampanijos klausimais. Matysite gražią filmą. Dalyvauja — Mayor RICHARD J. DALEY, RICHARD STENGEL, U.S. Senator, RICHARD AUSTIN, Governor, JOHN GUTKNECHT, State Attorney.

Lithuanian Democratic League of Cook County endorses all Democratic candidates and urges all to Vote Democratic — Judge John T. Zaris, Judge Alphonse Wells, Hon. Committee: Jack L. Jatis, Pres. Executive Committee: Joseph Mozeris, Paul M. Smith, Simon Galson, Charles Kal, Donna Kamin, Efraima Mikozis, Al Pivronas, Joseph Skewis, John Stokius, Al Vaitis, Chas. Gecas, Vincent Stulpinas, Peter Jonaitis, Tony Gudaitis, Anton Paulus, Frank Woldat, Peter Wolf, K. Savickas, John Pankstis, Al Brazis, T. Milkie, T. Walhace, T. Levickas, A. Vance, W. Devens.

For President of the United States
ADLAI E. STEVENSON
For Vice President of the United States
ESTES KEFAUVER
For United States Senator
RICHARD STENGEL
For Governor
RICHARD B. AUSTIN
For Lieutenant Governor
ROSCOE BONJEAN
For Secretary of State
DAVID F. MALLETT
For Auditor of Public Acc.
MICHAEL J. HOWLETT
For State Treasurer
ARTHUR I. HELLER
For Attorney General
JAMES L. O'KEEFE
For Clerk of the Supreme Court
JAMES P. ALEXANDER
For Trustee of the Metrop. Sanit. Dist. of Greater Chicago
JAMES J. RYAN
KENNETH E. CAMPBELL
SIDNEY D. DEUTSCH
(To Fill Vacancy)
ALEXANDER KUMSKIS
For Clerk of the Appel. Ct. (First Appellate Ct. Dist.)
LESLIE V. BEER
For County Clerk
(To Fill Vacancy)
EDWARD J. BARRETT
For State's Attorney
JOHN GUTKNECHT
For Recorder of Deeds
JOSEPH E. KOPA
For Clerk of the Super. Ct.
FRANCIS S. LORENZ
For Clerk of the Circuit Ct.

ALEXANDER G. KUMSKIS
Sanitary District Trustee

DEMOSIO VISIEMS!

Sekmadienį, lapkričio 4 d., pasiklausykite radijo kalbą: 9 val. ryto iš stoties WOPR (S. Barus) kalbės teisėjas John J. Zaris ir kongresmanas James Murray, 2 val. p. r. iš WGES stoties kalbės J. Mozeris ir M. Howlett.

DEMOSIO LIETUVIAMS!

Kviečiame dalyvauti Stevenson, kandidato į prezidentus, parodę, kuris įvyks seštd., lapkr. 3 d. nuo 5 val. vak. iki 9 val. vak. Pamatykite gražų lietuvišką "flotą" su lietuviškais šokėjais, dainininkais ir studentų grupę. Matysit Hollywood ir televizijos žvaigždes. Visi būkit. Paradas prasidės nuo Madison ir Michigan Ave. Kviečia Amerikos Lietuvių Komitetas dėl Stevensono į prezidentus. — Juozas Mozeris, pirm., A. Pivronas, A. Brazis, T. Pakek, R. A. Vassale, P. Smith, J. Poska.

BENEDICT GARMISA
For Coroner
Dr. Harold P. SULLIVAN
For Judge of the Circ. Ct. (To Fill Vacancy)
JACOB M. BRAUDE
For Judge of the Super. Ct. (To Fill Vacancy)
JOSEPH A. POPE
HENRY W. DERINGER
For Associate Judge of the Municipal Ct. of Chicago
WILLIAM V. DALY
DANIEL J. MCNAMARA, Jr.
JOSEPH H. MACGARRY
WALTER J. KOWALSKI
JOSEPH F. GEARY
JOSEPH A. POWER
WILLIAM M. BARRY
EMMETT HARRINGTON
CECIL CORBETT SMITH
KATHERINE NOHEUTY
HENRY C. FERGUSON
DAVID LEFKOVITS

Chicago Savings and Loan Association naujai statomas namas, kuris bus baigtas šių metų gale.

Mes iš anksto kviečiame visus atsilankyti į mūsų naujojo namo šaukų atidarymą (Grand Opening, įvykstantį 1957 m. sausio mėnesį).

Saugiausia ir pelningiausia vieta taupomiesiems pinigams laikyti yra apdraustose taupymo bendrovėse, kuriose kiekvieno taupytojo indėliai yra pilnai apdrausti iki \$10,000 Jungtinių Valstybių valdžios. Visos bendrovės, turinčios šitokių apdraudimų yra vienodai saugios. Visos stropiai valdžios įstaigų prižiūrimos ir visos turi atidėti vienodai reikalaujamų sumų atsargas, bet dauguma atideda daugiau, negu reikalaujama. Skirtumas yra tik toks: kai kurios bendrovės yra patogenos taupytojams, visada išmokėjo ir išmoka ankstesnius dividendus ir teikia pelningesnius ir naudingesnius patarnavimus.

Chicago Savings nuo pat savo įsikūrimo 1924 m. per daugiau, negu 32 metus, visada išmokėdavo taupytojams visas taupymui įdėtas sumas su kuo tikėtis dividendais. Kas liečia pelningus patarnavimus — tai Chicago Savings yra viena iš nedidelio skaičiaus tų bendrovių, kurios nemokamai teikia patarnavimus, iškeičiant čekius, apmokant šeimų sąskaitas ir atliekant kito klas piniginės operacijas.

Chicago Savings b-vė, sąžiningai ir ekonomiškai pritarusių liet. tvarkoma, padidino savo turtą daugiau negu iki \$18,000,000. Kviečiame visus pas mus į mūsų pažangią, tvirtą finansinę įstaigą. Gyvenantieji toliau gali taupyti laisvais — atsilankite.

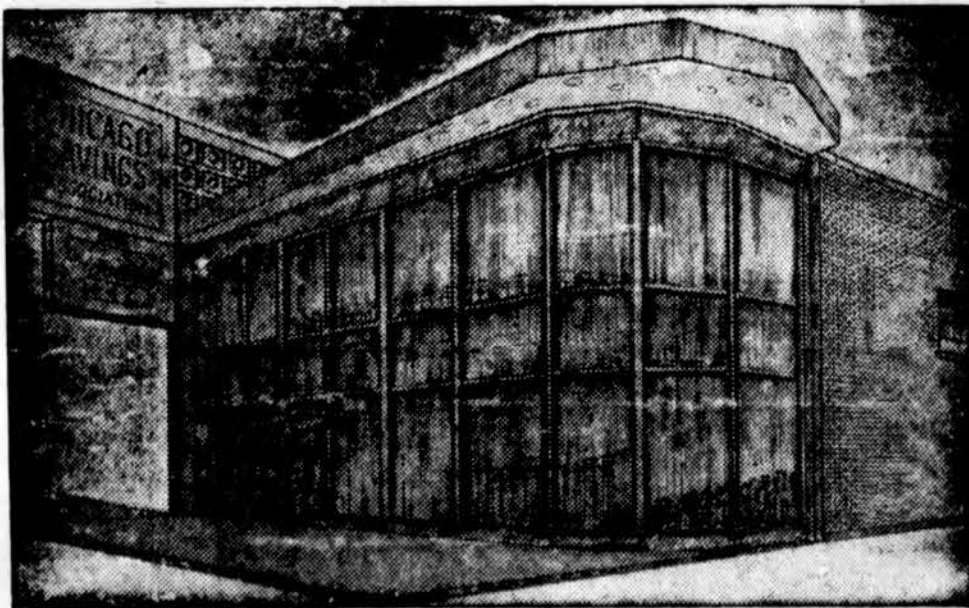
CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6234 South Western Avenue

Tel. GROvehill 6-7575

Chicago, Illinois

CURRENTLY — AUKŠČIAUSIAS DIVIDENDAS IŠMOKAMAS ANT PAID UP INVESTMENTŲ SKYRIAUS.

• Jonas Černauskas (Urmantas) parašė knygą "Lietuvių kancios". Knyga apima laikotarpį nuo 1863 m. Autorius po I Pasaulinio karo kelis kartus buvo nuvykęs į Sibirą, tenai dar rado senųjų tremtinių ir daug iš jų surinko medžiagos. Dabar rašo naują knygą — apie pasaulio federaciją.

• Skulpt. Vyt. Kašubos statulos — Marija ir Sv. Pranciškus, išdrožtos iš medžio, jau pastatytos lietuvių pranciškonų vienuolyne Brooklyne.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

• Jonas Martinaitis, plačiai žinomas laikraščių karikatūristas, gautomis iš Lietuvos žiniomis, mirė Kaune.

Vakarų Europos meno liga

Mintys po didžiosios dailės parodos Muenchene

DR. JONAS GRINIUS, Vokietija

Viename, didžiausių Vakarų Vokietijos kultūros centre, Muenchene, kasmet vasaros mėnesiais (liepos-rugsėjo) yra ruošiamas didžioji dailės paroda, kurioje dalyvauja keli šimtai vokiečių tapytojų, grafikų ir skulptorių. Dauguma jų būna iš Bavarijos, ypač iš pagrindinio menininkų miesto Muencheno, bet nemažai dailininkų dalyvauja ir iš kitų Vokietijos vietų bei miestų, net iš sovietų valdomos rytinės zonos ir iš Berlyno.

Šios vasaros paroda, užsimerius spalio 7 d., buvo gausesnė ir įdomesnė už ankstesnes, nes šalia vokiečių darbų buvo Paryžiaus žymesnių dailininkų 98 paveikslai, kuriuos išstatė Paryžius garsi privatinė Charpentier galerija, pavadinusi savo klientų eksponatus "Ecole de Paris". Kitokiu būdu buvo susidariusi didžiulė paroda iš 1003 eksponatų, priklausančių 528 dailininkams.

Nors Muencheno šių metų parodoje tebuvo atstovaujama tik neįvyki prancūzų dailininkų dalis, tačiau, turint galvoj vieną antrą parodą, matytą Paryžiuje, susidarė apytikris įspūdis apie pagrindines tendencijas prancūzų ir vokiečių šiandieniniame mene. Kokius tad įspūdžius palieka žiūrovui šių dienų dailė, kurią kuria dviejų didžiųjų tautų dailininkai Vakarų Europoje?

Kosmopolitinė kikybė be šaknų

Pirmiausia susidaro įspūdis, kad Vakarų Europos dailininkai dabar yra stipriai pasinėję ne į kokybę, bet į kiekybę. Atrodo, kuriama daug, net labai daug, tačiau šioje gausybėje kūrinių ir jų autorių, kurių kiekvienas stengiasi būti savitas — sau stilius ir sau mokykla — vyrauja vidutinybės. Didelių asmenybių ir jų žymių darbų beveik nėra. Nėra galingų kūrinių, kurie ryškiai išsiskirtų iš kitų savo vidine sugestvyja jėga, kuri žiūrovą patrauktų, priverstų su sietelti, įsijausti, pasigrožėti. Eini pro šią gausybę darbų, lyg miške, kur kiekvienas medis būtų į antrą nepanašus ir kitaip augtų, ir nebesiorientuoti, kur čia tikrasis medis — gyvastingas kūriny, pažadintas vidaus balso, — kad nesupainiotum jo su dirbtiniu padariniu, su nežinoma imitacija ar savotiška karikatūra.

Ar komercijos įtaka, ar menininkų pastangos tebūti tik profesionalais pažadino šią gausybę? Tik ji ne tiek džiugina ir pakelia, kiek panardina ir prisleigia neįaukia vidutine pilkuma, nors drauge labai aiškiai matyti, kad kiekvienas dailininkas nori būti savitas, o dažnas tuo savo savotiškumu net stengiasi nustebinti.

Vokiečiai parodoje dalyvavo pasiskirstę trimis organizacijomis. Tačiau iš eksponatų darbų buvo nelengva susivokti, kuo tie susigrupavimai skiriasi. Tik atidžiau įsižiūrėjus, buvo galima pastebėti, kad vienos organizacijos nariuose (Neue Gruppe) prasikiša kraštutinės abstrakcijos tendencija. Bet, palyginęs vokiečių abstraktistus su prancūzų, vėl nebesuvoki šitų tautų dailininkų skirtumų. Ir ne vien abstraktistai supanašėja. Net darbuose tų dailininkų, kurie dar pripažįsta mūsų regimosios tikrovės elementus, etninių tautinių bruožų nebeįmanoma pastebėti. Jei nežinotum tapytojo pavardės iš katalogo, prancūzo paveikslą alėtum priskirti efektingesniai vokiečiui, o koloristines vokiečių darbų koloristiniams prancūzui.

Šių dienų Europos mene atrodo dingusios tautinės ypatybės. Jis suinternacionalėjęs, su kosmopolitėjęs. Kaip to patio sukūrimo suknelę gali pamatyti Muencheno, Paryžiaus ir Romos gatvėse ar vitrinose, taip

panašios technikos, kompozicijos, žmogaus traktavimo ir kolo rito paveikslų gali pamatyti tų miestų didžiosiose parodose. Gal taip pat Londone ir New York'e? Tai lyg medžiai be šaknų ir be savos dirvos. Ar tai technikinio amžiaus standartizacijos, ar madų įtakos, ar atitrūkimo nuo savo tautos gyvenimo vaisiai? Gal stiprių asmenybių stoka, ar neturėjimas būties gilesnio pergyvenimo, ar pasaulėžiūros išblėsimas ar visišką pasiklydimą gyvenime bei dvasinis skurdas, dangstomas snobizmo skraiste, kalti dėl vidutinio meno margumo Vakaruose?

Būties neigimas ir neapykanta žmogui

Gal teisingiausia atsakymą į šituos klausimus davė mūsų tautietis Ž. Mikšys. — Tai šių dienų dvasios proletarų menas, — pasakė jis, besikalbant apie didžiąją Muencheno dailės parodą ir šiandieninį meną. — Nebetęk transcendencijos nuovokos, praradę žvilgsnį augšty, dauguma mūsų dienų dailininkų yra pasiklydę, nebekendžia daiktų ir žmonių, knaisiojasi purvyne, savo dvasios skurdą ir savo niekį jie perkelia į paveikslus. O niekas tegali duoti niekį. Be meilės, be dvasinio subtilumo nėra kūrybos. O jie neapkenčia ir tyčiojasi, — kalbėjo su liūdesiu mano jaunasis draugas Zibuntas. Ir negalima jam buvo nepritari, nors pats pirmą nebuvau išdrįsęs savo nusivylimo parodą šitaip drąsiai formuluoti.

Ir iš tikrųjų, lankydamas šią parodą ir prisimindamas kitas panašias, visą laiką mažiau apie šiu dienų menininkų pagiežą žmogui. Gal dėlto dabar Europos mene, kaip ir šioj parodoj, tiek mažai tėra portretų, tiek mažai geraširdiško šypseno, bet žymiai daugiau niūrios ironijos? Gal todėl žmogaus pavidalas nebeišsiskiria iš daiktų paveikslų kompozicijos?

Stebint daiktų ir gyvių iškrai pytus pavidalus, dar sunku kalbėti apie patyčią. Bet žmogaus sužalotame sudaiktinime (nu rengtuose mediniuose manek-

nuose, kurie turi reikšti vyrus ar moteris; galvų vietoj deformuotose agurkuose ar baronkose; veiduose panašiuose į padvėsių ruonių snukius; iš suglebusių mėsos gabalų sulipdytuose kūnuose su pamišėlių žvilgsniu veide, nors tai turi reikšti moterį, besišlindinčią gamtoj; iš virbų sunertuose žmogaus griaučiuose) negali nematyti išjuokinančios pagiežos žmogiškai būtybei, kuri neperseinau sial buvo laikoma Dievo atspindžiu.

Be abejo, kad žmonių giminėje yra įvairiausių niekšų ir išsigimėlių, kaip jų nestigo nė pra eity; tačiau ar dėlto žmogaus asmens nustojo būti vertas pagarbos ar bent užuojautos? Tiesia, nevisi Europos dailininkai vaizduoja tik išniekintą žmogų. Ir Muencheno parodoje buvo atvaizduotų žmonių, kurių pavaldai bylojo apie jų normalią sielą. Tačiau antižmoniška tendencija Vakarų Europos dailėje vis dėlto yra tokia pat ryški, kaip ir pastangos daiktinę būtybę paversti bereikšme abstrakcija, čia taip pat nebuvo galima jei ne visiškai nieku (mat žmo-

gaus prigimtis vis dėlto yra pozityvi; tai, į nieką besismelkdamas, dailininkas negali išreikšti absoliučio nieko).

Stebėdamas šitokias nihilistines ir antihumanistines tendencijas dailėje, pradėd geriau suprasti, kodėl nevienas mūsų laikų menininkas tampa komunistu. Tada negali nepa teisinti bent dalies mūsų laikų visuomenės, kuri nuosirdžiai nori rimto meno, stengiasi jį su prasti ir vis dėlto nusigręžia nuo šių dienų meno, nes jame dažnai teranda chaotinį skurdą, pr dengtą prašmatnios technikos gudrybių.

Kas dėl tos ligos atsakingas?

Ir iš tikro, lankydamas šių metų didžiąją dailės parodą Muenchene, negalėjai nepastebėti, kad žmonės dar domisi ir tokiu menu, kuris nepadrąsina žiūrovų. Jų teko matyti palyginti nemažai. Ir paveikslų bei statulėlių taip pat buvo nupirkti nemažai. Nors šitie privatūs pirkiniai nevisada liudijo pirkėjų augstą estetinę kultūrą, tapaversti bereikšme abstrakcija, čia taip pat nebuvo galima jį tirti, kad jie būtų vadovavęsi

snobistiniu pasipūtimu (atseit, ir mes modernūs!). Pavyzdžiui, neteko pastebėti, kad būtų buvę nupirkti kraštutinio abstraktaus meno tap'niai, kurie gal galėtų tiktai čia tekstilės pramonėi, čia koridorių nuogumui pridenkti, čia naktinių lokalių sienoms dekoruoti, bet kurių nebe galima vadinti dailiuoju menu.

Stebėdamas parodos lankytojus, dažnai kuklius žmones, kurie su katalogu rankose stengėsi suprasti kūrinius ir šitaip savo sielą praturtinti, negalėjai nejausti jiems simpatijos ir užuojautos, kad gausybėje eksponatų jie nedaug teras tokių, kuriuose autorius išreiškia savo suvoktos būties prasmingą aspektą su meile, be pagiežos Dievo pasauliui ir jo paveiklui — žmogui, be snobistinės baimės pasirodyti "nepažangiam", be patyčios iš žiūrovo "nemokšiško" naivumo.

Nors karų bei okupacijų cha-

oso išvargintas, visokių filosofijos, technikos standartizuojamas, mifų ir ideologijų klaidinamas, (Nukelta 17 psl.)

PAGRINDINIAI LAISVĖS PRINCIPAI

"Tironija jau pati savyje turi sunaikinimo sėklas, kurios ją pačią prožudo. Didžiulė ir plintanti neramumų banga dabar griauanti — komunizmo valdžios pagrindus rytinėje Europoje daugiausiai pridūdas drąsos veiksmas, parodą pagrindinę tironijos silpnę. Aš jaučiu, kad mes, kurie džiaugiamės laisve, turime išplanuoti tinkamą ir imponuojančią programą pagalbėti tiems žmonėms atgauti savo laisvę. Yra tragiška, kad mes dar neturime paruoštos programos jiems pagalbėti. Man atrodo, kad Laisvės Administracija (Freedom Administration) pasiūlyta senatoriaus Paul Douglas yra geriausia priemonė pagalbėti pavergtoms tautoms. Aš esu už tą programą".

Richard Stengel

Is laiško Richard Stengel, Demokratų kandidato į U.S. Senatorius.

Yra kalbama mieste, kad STEIN TEXTILE BENDROVEJE rasite didžiausią pasirinkimą už nebrangias kainas įvairių vilnonių, šilkinių, medvilninių, užuolaidoms ir už dangalams medžiagos. Taip pat ir paltams medžiagų vyrams ir moterims.

STEIN'AS turi metinį išpardavimą, štai pavyzdys kainų: Geriausios ANGLIŠKOS bei "worsted MEDŽIAGOS" kostiumams, kurių kainos paprastai yra \$9.80, dabar tik \$4.50. Visokias pamašų už pigias kainas. Spausdintas šilkas ir plaunamas "Sil-O-Shan", "antique taffeta", paprastai \$1.98, dabar tik \$1.98. 60 colių vilnonės medžiagos ir "flannel" vyriškiems ir moteriškiems kostiumams tik \$1.89. 48 colių užuolaidoms bei uždangoms medžiagos, vertės iki \$2.98, tik \$1.39. Grynų spalvų Fortisan ir Metallic Cloth užuolaidoms tik \$1.09.

Atvykite į STEIN TEXTILE ir patys įsitikinkite. Su kiekvienu pirkinium virš \$20.00 gausite vieną sužnelę medžiagą. Pas STEIN'Ą jūs rasite didelį pasirinkimą nuotakoms, kaip tai "laces", satina, taffeta, "brocades", Shantung, ir t. t. Taip pat liekanas medžiagų pamašams už baisiai pigias kainas, kaip dovaną.

STEIN TEXTILE CO.

1306 SOUTH UNION AVENUE

1 blokas į rytus nuo Halsted St., 1 1/2 bloko į pietus nuo Roosevelt Rd. Atidara 7 dienas savaitėje iki 5:30 val. vak. Tel. MOORE 6-8152.

SAVE and HAVE

Taupykite po biškį kiekvieną algos dieną. Jūs skolinatės patys sau. Pas Drovers, jūsų santaupos nėra 2% pelno. Ir kiekviena taupomoji sąskaita yra apdrausta iki \$10,000.00 Federal Deposit Insurance Corporation. Leiskit Drovers padėti jums taupyti... šiandien.

Lengva BENDRAUTI SU DROVERS

The Drovers Banks

47th Street & Ashland Avenue Yards 7-7000

nuo 1883

KODĖL MOKĖTI DAUGIAU?

Pas JIM FOSTER CLOTHES
jūs pirkite GERIAUSIUS UŽ MAŽIAUSIĄ KAINĄ

Kostiumai vyrams ir moterims \$27.50 ir augščiau
Rūbai gaminiami pagal užsakymą nuo \$35. iki \$65.

Mes jums sutalpysime pinigų — FABRIKO KAINOS.
Taip pat Sport Coats — Kelnės — Top Coats — Zip Jackets — Suburban Coats.

JIM FOSTER CLOTHES
2250 S. Spaulding Ave., Chicago, Illinois
PAKANAMAI VIETOS AUTOMOBILIAMS PASISTATYTI

VALANDOS: Pirmadieniais iki 8-tos valandos vakare šeštadieniais iki 2-tos valandos popiet. Kitom dienom iki 5-tos valandos vakaro.

Štai Kodėl LIETUVIAI Balsuos už STEVENSON

GENEROLAS Eisenhower aiškiai pademonstravo, kad yra didelis skirtumas tarp vadovavimo kariuomenei (kur kareivis gali būti sušaudytas už neklausymą karininko įsakymo) ir vadovavimo valdžiai Washingtono (kur net patys republikonai kongrese labai mažai jo klausė).

JIS pasirodė esąs silpnas politinis lyderis kaip vidaus, taip ir užsienio politikoj (nebereikalo kai kurie laikraštūninkai Washingtono jį pramė "Penkų Žvaigždžių Hardingą").

JO 1952 metais padaryti pažadai, pasirodo, buvo tušti. Jo administracija pasitenkino laikytis status quo, kitaip sakant vietoj sėdėti. Net ir šiandien republikonai gali tik girtis, kad jie išaugojo visas demokratų administracijos prarastas reformas.

PRAGYVENIMO kaštus ar sumažino? Ar valdžios skolą sumažino? (Jei krašto spauda nebūtų republikonų kontroliuojama, tai jūs gal pildiau žinomėte, kad, pavyzdžiui valdžios skola, apie kurią taip daug Eisenhower kalbėjo 1952 metais, po dabartinę republikonų administracija į tris metus paaugo 15 milijonų dolerių; ta pati skola po prezidento Trumanu nuo 1946 metų iki 1952 metų buvo sumažinta suvirš dešimčia milijonų dolerių. Čia tik vienas pavyzdys. Relktų daug vietos juos visus išvardinti.)

APIE mūsų bankrotą užsienio politikos scenoje nereikia čia visai kalbėti. Paskaitykite bile laikraštį, paklausykite radijo. Generolas Eisenhower administracija taip nupuldė Amerikos prestižą ir įtaką demokratiniams pasauliui, kad šiandien net ir mūsų iki šiol patys patikimiausi sąjungininkai Anglija ir Prancūzija ignoruoja Washingtoną.

BET republikonai tyli apie viską ir tik nuo ryto iki vakaro kartoja "Pasitiekite Eisenhower". Nedrįsta jie net prašyti, kad mes pasitiktume republikonų partija.

LYG, kad jau kraštas neturėtų pilną glėbį problemų, kurios iš tragiškai silpnos vadovybės Washingtono, Generolo Eisenhower amžius ir pašlijusi sveikata verčia mus rūpintis ir galimybė, kad vieną dieną Richard Nixon gali net prezidento kedėje atsidurti.

Nežiūrint iš kurios pusės nežiūrėsime, mes esame tvirtai įsitikinę, kad tęsimas Generolo Eisenhower republikonų administracijos dar kitus keturis metus neišs Amerikai ant naudos.

Dėlto tai mes balsuosime už Stevenson!

CHICAGOS LIETUVIAI UŽ STEVENSON

SKAUTŲ TĖVŲ IR RĖMĖJŲ VAKARAS-BALIUS

IVYKS Š. M. LAPKRIČIO M. 17 D. 7:30 VAL. VAK. KEY MEN'S CLUB-MARINE HALL, 4711 W. MADISON St.

Programoje: Akademikų-kvartetas trio, Skautų-čių „Grandis“ — tautiniai šokiai. Šokiams gros Br. Jonušo orkestras.

Pelnas skiriamas nuosavai lietuvių skautų-čių stovyklavietei įrengti. Maloniai kviečiame visus atsilankyti.

Skautų-čių Tėvų Komitetas ir Rėm.

Staliukai iš anksto užsisakomi:

Ciceroje pas inž. Radį

Townhall 3-5027

Chicagoje pas inž. Pavilčių

Prospect 8-1046

KANARĖLĖ IR AKTORIŲ KVARTETAS

BALYS CHOMSKIS, Chicago, Ill.

Juozapas: Rokai! Tu šluoboji.

Iš dramos „Kanarelė“

Kas yra žmogus?

Žmogus yra vienintelė būtybė žemėje, kuris kelia nuolat šį klausimą, kuris svyruoja tarp dvasios ir formos, tarp tiesos ir tikrovės, tarp baimės ir vilties, tarp jėgos ir malonės. Kokiu keliu mes beieškome žmogų: istoriniu ar teologiniu, filosofiniu ar meniniu, žmogus liks visada problema.

Dramos širdis yra žmogus, nes drama gyvena tik tuo klausimu: kas yra žmogus? Kosto Ostrausko 3 veiksmų drama kelia ne tik šį klausimą, bet ir bando atsakyti, kas yra žmogus: jis veržiasi visomis priemonėmis į grožį ir gėrį, bet išsekus jėgomis — žūna.

Dramos vieta: likimo rankoje. Laikas: veikėjų išgyvenimo nuotaikos — psichologinis laikas. Asmenys: trys elgetos su labai skirtingais charakteriais ir viena moteris — silpnaprotė. Originalus kvartetas. Stilius — realistinis ir mistinis. Figūros pasirodo čia pilnu realistišku gyvenimu, čia vėl įsijauja šešėliai, kaip vaidinukai, simboliai, alegorijos. Jie yra ir jų nėra. Jie kalba ir yra likimo kaliniai. Rakštis ne tik kojos, bet ir širdys. Dramos užuomazga: kanarelės pavogimas ir jos dramatiškumas — kanarelės netekimas. Tie įvykiai yra tik priemonės dramai simbolikai išreikšti.

Autoriaus pasirinkimas veikėjų tipų yra egoistinis. Jis neatšizvelgė į aktorius, nei į žiūrovus. Kas yra elgeta? Žmogus be ambicijos, be namų, be darbo, Elgetavimas — nelaimė. Elgetos gyvenimas priklauso nuo žmogaus širdies, ar jis duris atidarys, ar jas užtrenks. Jo likimas ne jo valioj, bet žmonių. Toks žmogaus tipas nesudaro jokio pavojaus autoriui. Autorius laisvas, ne veikėjo charakteris brandina dramos veiksmą, bet pats autorius. Juozapas, tauris ir žmonių mylimas žmogus, psichologiškai vedant, jis negali būti vagimi, bet autorius priverčia jį pavogti kanarelę.

Literatūroje yra žinomas posakis, jei autoriui pritrūkstą fantazijos išlipti iš bėdos, tai jis pradeda pasakoti apie sapną, ar įveidą į sceną kvailį. Juozapo vaizdą per sapną atitaisoma. Dar gudriau autorius pasielgia su moterimis. Moters įvedimas į veiklą, ar į sceną, reiškia daug netikėtumo: arba, arba. Tai kraujo tranfuzija — gyvenimas ar mirtis. Dramos moteris yra tempas, ritmas ir dinamika. Autorius, norėdamas nekludomai praveisti dramos idėją, ir apsisaugoti nuo galimų moters išdaigų, pasirenka moterį — silpnaprotę, pagelbinę sugrą. Todėl veiklas scenoje su-

daro tokį įspūdį: autorius verčia veikėjus paklusti jo idėjai, bet patys veikėjai eina į gyvenimo klaukumą ir beprasmybę. Veikalas alsuoja sunkia ir slegiančia nuotaika. Be saulės diena nyksta išbalusioje neviltinge naktį. Nelaimė yra ne tame, kad žmogus negali išsilaikyti iš tinklo, kuriame jis yra uždarytas, bet žmogaus nelaimė glūdi tame: jei jis tą tinklą sudraskytų, tai jis pats vėl visas skyles užmegztų.

Sis pasisakymas nėra dramos

veikalo nagrinėjimas, bet žiūrovo įspūdis ir nuotaika. Iš pirmų jų dramos akordų jaučiama, kad Kostas Ostrauskas turi aiškų dramaturgo talentą. Žmogus ir žodis eina kartu į vieną sistemą, į nematomą veidrodį. Ne vienas epizodas, ne viena akimirka ar dekoratyvinis lopas, bet visos figūros išnaudotos dramos visumai. Jo veikėjai neturi žievės ir kieto paviršiaus. Be apsaugos jų vidus guli čia. Veikalas turi dvispalvę techniką: ironiją ir užuojautą viename tepuko moste pavydas ir duosnumas — vienas alsavimas. Kalba graži, išsireiškimai taupūs ir asketiški. Veikalas turi gilių mo-

ralinių minčių, kurias autorius moka meniškai natūraliai įpinti į dramos visumą. Kas veidmainiauja, žaloje savo, nors pasideda medinė koją, bet vistiek šlubuoja.

Režisoriaus ir aktorai

Yra žinoma, kad liejant varpą, yra dedama tam tikras kiekis sidabro. Nuo to priklauso varpo skambėjimo grožis ir tyrumas. Vytas Valiukas, režisuodamas dramą „Kanarelė“, turėjo susidurti su nauju veikalu, kurio sidabro kiekis dar nežinomas. Veikalas neturi išviršinių efektų, kuo teatras yra turtinges, bet visa dinamika glūdi vidiniame išgyvenime. Keturi veikėjai ir mačutis kambarys, kuriame įdėta visos dramos gyvenimas. Ir vistiek šis kvartetas buvo labai įdomus, virtuoziskai darnus, patiekdamas meniškai tiesą ir tikrovę. Režisoriaus panaudojo visą priemonę

su menišku saikingumu dramos idėjai išryškinti. Prologas ir epilogas, Giedrės Gutauskienės muzika buvo ne priedas, bet dramos dalis.

Juozapas, Vytauto Valiuko sukurtas tipas, nėra gyvas, bet kažkokios mistinis. Žodis — be lūpų, dvasia — be veido, galės — be širdies. Nuo pradžios iki galo jo vaidyba turėjo vieno-
(Nukelta į 6 pusl.)

SOPHIE BARGUS RADIO PROGRAMA

15 WGES stoties — Banga 1890
NUO PIRMAD. Iki PENKTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte
SEŠTAD. 8:30 iki 9:30 ryte
PRIMAD. Iki vak. nuo 7-8 v.
SEKAD. 8:30-9:30 v. P. 15 stoties
CHICAGO 29, ILL. HEMLOCK 4-2413
7159 SO. MAPLEWOOD AVE.

NUO UZSISENĖJUSIŲ SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIŲŲ ODOŠ LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU ATVIŲŲ ir SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ, negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsienėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvių ir skaudančių žaizdų, uždekitė „LEGULO Ointment“. Jos gydymo ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite ją taipgi nuo skaudančių nudegimų. Jį taipgi pašalinsite uždegimą, ligos, vadinamos PSORIAZIS. Taipgi pašalina persėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, sutarbo džiovinimą odos ir perplėšimą apipirščių. Yra tinkama vartoti nuo išimtosios, auskintuosios odos džiūvimo, odos išbėrimų ir t. t. taipgi tinkama vartoti vaikams, kada pa-
dardo skaudus išbėrimas nuo vysty-
čių. Jį yra gera gyduoti nuo iš-
viršinių odos ligų. Le-
gulo Ointment yra
parduodama po 75
ct., \$1.25, ir \$3.50.
Pirkite valstiniuose Chi-
cagoje ir apylinkėse—
Milwaukee, Wisc., Ga-
ry, Ind. ir Detroit, Mi-
chigan arba rašykli-
e ir atsikvirkite Mo-
ney order.

LEGULO, Department D.
5618 W. Eddy St. Chicago 34, ILL.

STATYBAI
IR NAMŲ
PATAISYMAI
PRISTATOM
visokių rūšių
MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-1272
Apkainavimą ir Prekių Pristatymą Teikiame Nemokamai
Rastinė atidara kasdien nuo
8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir
šeštadieniais iki 8 val. vakaro

MOVING

A. BENIULIS atlieka įvairius perkaustymus ir pervežimus iš tolimų ir artimų atstumų.
Tel. HL 7-7075 arba
PR 8-9842

Pradėkit Taupyti Šiandien, Turėsit Rytoj!

Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje — BRIGHTON SAVINGS AND LOAN!

Kiekvieno taupytojo indėlai apdrausti iki \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N
4071 Archer Ave., vakarus nuo California Ave.
CHARLES ZEKUS, Sekretorius

OFISO VALANDOS:
Pirmad., antr., penktad. ir Trečiad. 9 ryto iki 12 val.
Sekad. 9 val. ryto iki 4:30 p.p. Ketvirtad. 9 val. iki 3 val. vak.

Parduodama

PUIKI TIKRŲ VILNŲ

IMPORTUOTA ANGLIŠKA IR VIETINĖ MEDŽIAGA VYRŲ IR MOTERŲ EILUTEMS IR PALTAMS

Reguliari \$7.50 vertė vilnonė eilutėms medžiaga tik

\$3.95 už jardą

PUIKI RINKINĖ IMPORTUOTA VILNONĖ MEDŽIAGA EILUTEMS

\$4.95 jarda

VILNONĖ PALTAMS MEDŽIAGA vertės nuo \$7.95 iki \$9.50, dabar

\$4.95 už jardą

SUTAUPYSITE IKI 50% pirkdami medžiagas užuolaidoms ir baldų apdengimui.

VERTINGOS NEMOKAMOS DOVANOS UŽ KIEKVIENĄ PIRKINĮ.

MŪSŲ KLIENTAMS NEMOKAMAI AIKŠTELES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI. KRAUTUVĖ PATOGI - Vėdinama ir erdvi

HELFAND'S TEXTILE FABRICS

1210 So. Union Ave. Telefonai: Monroe 6-1210
Seeley 3-8806

Krautuvė yra atidaryta kasdien, įskaitant ir sekmadienius, nuo 9:30 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais uždaryta

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store

5515 SOUTH DAMEN AVENUE

ALL PHONES — WALBROOK 5-8202

Lapkričio - November 1, 2 ir 3 dienoms

HENNESSY, 3 STAR COGNAC	Fifth	\$5.09
MARTELL or COURVOISIER THREE STAR COGNAC	Fifth	\$4.98
GRAIN ALCOHOL, 190 Proof USP	Fifth	\$4.89
CINZANO VERMOUTH Sweet or Dry	Fifth	\$1.39
KJAFKA WINE	Fifth	\$1.69
PIPER HEIDSIECK OR MUMMS CHAMPAGNE		\$3.93
VAT — 69 SCOTCH WHISKEY	Fifth	\$4.29
IMPORTED FRENCH BORDEAUX Medoc, Haut Sauterne, Barsac	Fifth	\$1.19
KRUPNIK (Honey Punch)	Fifth	\$3.39
MOUQUIN CHERRY LIQUEUR	Fifth	\$3.59

IS ARTI IR TOLĮ BALDŲ PERKRAUSTYMAS

Naujas specialus didelis sunkvežimis su pilna ap-
drauda. Pigus ir sąžiningas
patarnavimas.
R. SERENAS
4646 S. Wood St., Chicago 9,
Illinois, tel. VI 7-2972

OFISO VALANDOS:

Pirmad., antr., penktad. ir Trečiad. 9 ryto iki 12 val.
Sekad. 9 val. ryto iki 4:30 p.p. Ketvirtad. 9 val. iki 3 val. vak.

PASILIKITE Edward J. Barrett

Edward J. Barrett

COUNTY CLERK

"SEKMINGA TARNYBA VISUOMENI"

Karys (Infantry—AEF) 1917—1919 m. Illinois valstybės išdininkas 1931—1933 mt. Illinois valst. Auditorius 1933—1941 mt. U. S. Marine (South Pacific) 1943—1945 mt. Illinois valst. sekretorius 1945—1953 mt. County Clerk of Cook County 1955—1956.

BALSUOKITE DEMOKRATIŠKAI

BALYS RADIO & TELEVISION SALES AND SERVICE

Elektriški prietaisai, dovanoms prekės, plokštelės, fonografiniai, sveikiniai kortelės, foto aparatai, filmos, TV ir radio lempos.

Auto radio ir elektrinių prietaisų taisymas.
Atdara: Kasdien 9-6, pirm. ir ketvirt 9-9, sekm. 9-2
2646 West 71st Street Tel. Prospect 8-5374
Chicago 29, Illinois Sav. B. & J. Brazdžionis

Mes
mokame
Aukštą
Dividendą

PER 40 METŲ
VISŲ LIETUVIŠKŲ
KOLONIJŲ
SAUGIAUSIA IR
PILNINGIAUSIA
TAUPYMO
BENDROVĖ

4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

PERKRAUSTYMAI — MOVING

Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Iš artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekandiai:

ANTANAS VILIMAS
3415 S. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas — FRontier 6-1882

NARIAI LIETUVIŲ TAUP. IR SKOLINIMO

9-VIŲ LYGOS. KURIOS

Kiekvieno Santaupos Apdraustos iki \$10,000.00

Paskolos Duodamos Namų Įgijimui
Lengvomis Salygomis

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.

6234 S. Western Ave. Chicago 36, ILL.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.

2555 W. 47th St. Chicago 32, ILL.

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.

3430 So. Halsted Street Chicago 8, ILL.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 S. 49th Ct., Cicero 50, ILL., Tel. TO 3-8131-32

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.

1800 S. Halsted St. Chicago 8, ILL.

Perskaite dienr. "Drauga", duokite ji kitiems.

Vytauto Augustino Lietuvos Vaizdų Albumas LIETUVA

yra geriausia dovana visokioms progoms. Albumo vaizdai kalba apie Lietuvą visiems suprantama kalba, todėl jis tinka visiems, kas kokia kalba bekalbėtų.

Albumas Lietuva

yra gražiausia dovana Kiekvienam verta šį gražų leidinį padovanoti ir kitam dovantoti. Išleido ATEITIS. Jį galima gauti: Kaina 6 dol.

ATEITIS, administracijos
916 Wiloughby Ave.
BROOKLYN 21, N. Y.

IS FINANSŲ MOKSLO

Kaip investuoti santaupas?

LEONARDAS DARGIS, Milwaukee

Perkant draudimus, apsidraudžiant; perkant nekilnojamojį bei kilnojamojį turtą; dedant pinigų bankuose, laukiant palūkanų; perkant ląstus (bonds); valstybinius, ar privačių įmonių leidžiamus; skolinant pinigus už palūkanas; perkant bendrovių dalis — akcijas.

Pinigai — rizika

Kokiu būdu santaupas beinvestuoti, arba laikytume neinvestuodami, visuomet susidursime su didesne ar mažesne rizika-nesaugumu. Pinigams visiško saugumo nėra, net jeigu juos ir pačiu aukstu laikytume. Klausimas tėra svarstytinas tik ta prasme, kuris santaupų investicijų būdas daugiau apsimoka ir kuris, lyginant vieną su kitu, reliatyviai saugesnis. O kas yra saugu, ar nesaugu labai dažnai pareina nuo mūsų asmeninio nusistatymo ir net nusiteikimo. Asmeninis nusistatymas, juo labiau nusiteikimas, kaitūs dalykai. Juos formuoja išoriniai pasaulis: spauda, televizija, radijas ir mes patys: dūdių, ai persiuklėjimo keliu. Dėl to partartina ir prieš santaupas investuojant, reikala gerai pastudijuoti, patyrinti, susirasti patin-kamiausią bei pelningiausią santauų laikymo būdą. O aš pasistengsiu paaiškinti daugiau akcijomis domėtis.

Kas yra akcijos (shares, stock)

Akcija yra pažymėjimas, duodamas tam asmeniui, kuris perka dalį pagrindinio akcinės bendrovės (sutr. — AB) kapitalo. Akcijomis žmonės susidaro pagrindinį kapitalą. Akcijos dalį kytojas yra bendrovės dalies savininkas, ne jos kreditorius. Akcijų požymiai: nusakyta reikalinga suma, nors nebūtinai kalinga ir dažnai nevertojamai, išpirkimo laikas nenusakytas, jo visai nėra, pagal akcijas, jei yra pelno, mokamas padalas (dividend).

Akcijų laikytojai yra tikrieji AB valdytojai, šeiminkai. Jie balsuoja ne kaip atskiri asmenys, o pagal akcijų skaičių. Vieną akciją teikia vieną balsą; kas turi daugiau akcijų — turi ir daugiau balsų. Skaičiuojama, kad šiandien valdyti didelio maso AB užtenka turėti apie 30% visų akcijų, nes masė paskirų akcininkų niekad nesusirenka

atiduoti savo balsų. Akcininkai turi šias teises: balsavimo, padalio, likviduojant bendrovę, gauti lygią likusių aktyvų dalį, naujų akcijų pirmąjį pirkimo teisę.

Pastaroji teisė gali būti labai pelninga, nes naujosios akcijos senesniems akcininkams paprastai parduodamos žemesne, nei vėlesne rinkos kaina. Be to, ši teisė, jei nenaudojama, gali būti parduodama už gyvų pinigų. Akcininkai už AB skolas ir įsipareigojimus atsako tik turimomis akcijomis, teisingiau turimų akcijų vardinę suma; jų kitas turtas tiems reikalams neličiamas. Akcijos yra dviejų rūšių: paprastosios akcijos (common shares, stock) ir pirmenybinės akcijos (preferred shares, stock). Paprastosias akcijas vėliau dažniausiai tik akcijomis tevdinsiu.

Akcijų savininkai padalo gautą tik tuo atveju, jeigu jo lieka, išmokėjus palūkanas už ląstus ir padalą už pirmenybines akcijas. Akcijų savininkai daugiau rizikuoja, bet jie turi galimybę ir daugiau pelnyti; ten kur daugiau rizikuojama, paprastai daugiau ir pelnoma. Ši rizika daugeliu atvejų tėra tik tariama, nes didžiosios AB tėra li grūti nebent pati ūkinė sistema griūtu, pasikeistų.

AB pagrindiniu kapitalu apsirūpina, platindamos akcijas. Paprastosios akcijos sudaro pagrindinę akcijų ir iš viso vertybinių popierių rinką. Ši rinka teikia plačiausias galimybes naudingiausiai investuoti santaupas.

Pirmenybinės akcijos

Pirmenybinės akcijos atsirado devynioliktojo šimtmečio pradžioje, kai vyko didelės kalinų ir geležinkelų statybos. Su rinkto kapitalo, parduodant paprastąsias akcijas, neužteko. Dėl to, norint privilioti ir atsarges niuosius investuotojus, buvo pradėtos leisti ir pirmenybinės akcijos. Pirmenybinės akcijos paprastai ir leidžiamos tuo metu, kai bendrovės kuriasi, arba kitai sunkiai bepajėgia sudomin ti pakankamai investuotojų pap rastosiomis akcijomis.

Bendrovėms sustiprėjus, šios akcijos neretai pakeičiamos pap rastomis. Pirmenybinių akcijų laikytojai, tariamai, truputį ma

žiau rizikuoja, nes paprastai tokių akcijų savininkams padalas išmokamas pirmiau, kaip paprastųjų akcijų, nors būna ir išimčių. Pirmenybinių akcijų padalas iš anksto nustatytas ir viešai žinomas. Jis paprastai esti žemesnis už paprastųjų akcijų padalą. Šių akcijų kaina rinkoje pastovesnė, mažiau svyruoja. Kaikurie investuotojai jas daugiau vertina už paprastąsias, nes jie mano, kad turi daugiau užtikrintą pelną, nors ir kiek mažesnį.

Pirmenybinių akcijų negiamybės: teisiniai šių akcijų nuostatai dažnai neaiškūs; geriaisiais metais šių akcijų laikytojai neturi daugiau naudos, o tik tiek, kiek iš anksto nustatyta; savininkų balsavimo teisė arba ribojama, suteikiant tik tam tikrais atvejais veto teisę, arba jos visai neduodama.

Pirmenybinėmis akcijomis, jeigu iš viso domėtis, manyčiau, tik tokomis, aje kurias bendro

vės įstatuose yra nuostatos, kad, jei kuriais metais, arba keilais metais iš eilės padalas paprastųjų akcijų nebūtų mokamas, kad jis privalo būti sumokėtas vėliau, prieš mokant bet koki padalą pagal paprastąsias akcijas. Jei šio nuostato nėra, kai kurios bendrovės susigundo tyčia nemokėti jokio padalo kelelius metus iš eilės, o vėliau, susirinkus gražesnei sumai, iš karto išmokėti tai kas susirinko. Taip tvarkantis, paprastųjų akcijų laikytojai turi apčiuopiamos naudos, nes kelius metus iš eilės nemokėtas pirmenybinių akcijų padalas, didžiaja dalimi, atitenka jiems. Be to, įmonių pagerinimui galima atidėti pelno daugiau, kaip normaliai daroma, tuo sudarant paslėptų rezervų. Tokie rezervai irgi tik paprastųjų akcijų savininkams naudingi, nes tai atsiliepia teigiamai į tų akcijų kainą, kur

Visi lietuviai Chicagoje ir apylinkėje
siunčia kalėdinius siuntus per didžiausią
U.S.A. Firmą

J. KAMIENSKI
JANIQUE TRADING CO.

2551 W. 63rd St., Chicago 29, Ill., HE 4-2380
2314 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill., BR 8-6780

Istaiga atdara: kasdien nuo 12 val. popiet iki 8 val. vak.

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR GAZOLINO STOTIS

Lyginimas, dažymas, taisomi ir reguliuojami (tune up) motorai, stabdžiai, transmisijos ir t.t. Alyva, baterijos ir padangos. Taip pat mano garaže perkamus duslintuvus įdedu veltui.

(MUFFLERS INSTALLED FREE)

Ford 41-53	8.25	Mercury 49-51	8.95
Chev. All 1937-53	8.25	Olds, 6 cyl. 41-50	8.20
Chevrolet 54-55	9.95	Plymouth 42-56	9.95
Chrysler 6, 42-52	9.91	Pontiac 37-54	8.95
Dodge 6, 42-56	9.95	Buick 37-52	12.00

Ir taip pat čia neišvardintiems automobiliams. Išmetimo paipą irgi įdedama veltui, jeigu perkama kartu su duslintuvu. Darbas atliekamas patyrusių mechanikų. Dirbtuvė atidaryta: nuo 8 v. ryto iki 9 val. vak. Sek. uždaryta.

M. ČESAS

1934 West 59th Street Tel. GR 6-9136

Ląstai (bonds)

Kad galėtume geriau skirti akcijas nuo kitų vertybinių popierių, trumpai aptarsiu ir ląstus. Ląstas yra skolos pažymėjimas, išduodamas pinigų skolinėjui, kreditoriui, paprastai įkeičiant turtą. Ląstų požymiai: iš anksto nustatyta vardinė suma; numatytas išpirkimo laikas; nustatytas palūkanų nuosimtis. Palūkanos kaikada mokamos pagal atkarpas. Ląstų laikytojai nėra juos leidžiančių bendrovių savininkai, o tik kreditoriai.

(Nukėta į 6 psl.)

Krautuvėje "MARGINAI" adresu: 2511 W. 69th St., Chicago 9, Ill., galima gauti gražiausią liaudies meno išdirbinius, knygas, žurnalai, taip pat galanteriją.

Chicago's Švariausias ir moderniausias Pienų Daržas
BUCCO DARZAS
WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road, Willow Springs, Illinois

GENERAL ELECTRIC
ULTRA-VISION

TELEVIZIJA:

- Nepaprasto ryškumo paveikslas
- Naujas lengvas būdas stotims pasirinkti
- Valdymas iš tolo
- 90° aluminizuotas paveikslas vamzdis

GENERAL ELECTRIC

NEŠIOJAMI TV APARATAI:

- labai lengvo svorio
- nepaprasto patvarumo
- žema kaina

GE RADIO APARATAI:

- Bet kurlam kambariui
- Nešiojami
- Su laikrodžiais
- Transistoriniai

GE ELEKTR. LAIKRODŽIAI

• Žadintuvai

• Žadintuviniai

GE ELEKTR. NAMŲ APYKOS REIKMENYS:

- Dulkiasurbliai
- Pl. viriduliai
- Mismasteriai
- IV. laidynės (prosal)
- Tosteriai ir kt.

— NUOLAIDOS —

GARANTUJA — IŠSIMOKEJIMAI PARDUODAMA — TAISOMA

L. DAINA
TELEVISION
sales-service

Sav. Inž. A. SEMENAS

3321 S. Halsted — Cliffside 4-5665

We Specialize in Oil and Gas Conversions

WILLIAMS HEATING and FUEL OIL

3789 So. Archer Ave. LA 3-9588

Also Furnace Installation

Telef. REpublic 7-5803
ADOMAS VAITKEVICIUS
ANGLIJŲ IR ALYVOS PARDAVIMAS
Visų rūšių namų apšildymo sistemų įvedimas, perdirbimas ir patalynas
Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas

ATLAS FUEL CO.

Atstovas

4919 So. Paulina St.

PROspect 6-7960

KSIĄZEK'S PHARMACY

2600 W. 47 St. LA 3-1118

Edward A. Ksiązek, R. Ph.

"Mes pristatome išpildytas receptus (prescriptions)". Turime viską kūdikiams. Pirkite pas mus vaistus siuntimui į užjūrį.

PICIAI IR SAUGIAI

PERKRAUSTAU

BALDUS

VIETOJE IR IS TOLIAU

K. EIDUKONIS

Turu naują didelį sunkvežimį

ir apdraudas

2315 W. 91st St. Chicago, Ill.

Tel. PROspect 8-2781

HOYA! HOYA!

CLUB IRENE

CHICAGO'S FAVORITE DANCE

FRIDAY — NOVEMBER 2

PILSEN PARK — 3043 W. 26th STREET

Atsineškite šį skelbimą laimėjimui "cash door prize"

Name _____

Address _____

Atliekame didelius ir mažus automobilių remontus. Lyginimas, dažymas, Elektrinis suliedinimas. Parduodame automobilių dalis.

Sinclair gazolino stotis "FAGALBA" — A. Stanevičius, Sav.

2641 West 71st Str. (Kampas Talman Ave.)

Telef. PROspect 8-9842, Namų tel. WAlbrook 5-5934

PRALEISKITE KALĖDŲ ŠVENTES EUROPOJE!!!

Seghetti Travel Bureau kviečia jus pasirinkti vieną kurį iš šių laivų ir palisėti Europoje, sutinkant Kalėdų šventes ir Naujuosius Metus.

Pagarbė savo puikiu įrengimu ir greičiu laivas

"QUEEN MARY" išplaukia

LAPKRIČIO 30 DIENA. Prityręs vadovas tai ekskursijai

Joseph Mitzi padarys ir Jūsų kelionę labai įdomia.

Norvegų linijos laivas

M. S. BERGENSFJORD išplaukia gruodžio 8 dieną. Šis naujas

laivas pasižymi liuksusiniu įrengimu ir visais gerai žinomais

skaniais skandinavų valgiais. Vadovas Mr. H. A. HJORTHOLM,

kuris yra gimęs Europoje ir ilgai gyvenęs Amerikoje, žino kaip

svečius užimti, kad kelionė būtų smagi ir įspūdinga.

Pasaulyje ketvirtas didžiausias laivas

S. S. LIBERTE, prancūzų laivų linijos, išplaukia gruodžio 14 dieną.

Kelionės vadovas Mr. Otto Balderiotti, jus iš pirmos dienos laive taip

užimponuos, kad jau laivu plaukdamai Jūs jausitės esą Paryžiuje.

Norėdami gauti smulkesnę informaciją kreipkitės į

SEGGETTI TRAVEL BUREAU

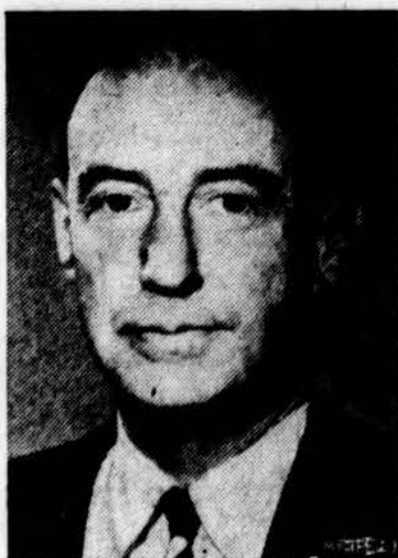
2451 So. Oakley Ave., Chicago 8, Ill. Telef. YARds 7-3278 ir 7-3279

Nemokantieji anglų kalbos gali rašyti ir lietuviškai

Balsuokite už Adlai Stevenson ir Estes Kefauver

Adlai E. Stevenson ir Estes Kefauver yra dideli liberalai ir humanistai. Jie nuoširdžiai rūpinasi kiekvieno dirbančio vyro ir moters gerove — eilinio žmogaus, imigranto, mažos pramonės žmogaus ir ofiso tarnautojos. Kiekvienas kuris uždariauja kasdieniniu darbu yra jų didelis rūpestis.

BALSUOKITE UŽ TUOS, KURIE DOMISI JŪSŲ LIKIMU IR NUOLAT STENGIASI VISA JĖGA APRŪPINTI JUS IR JŪSŲ ŠEIMOS ATEITĮ.

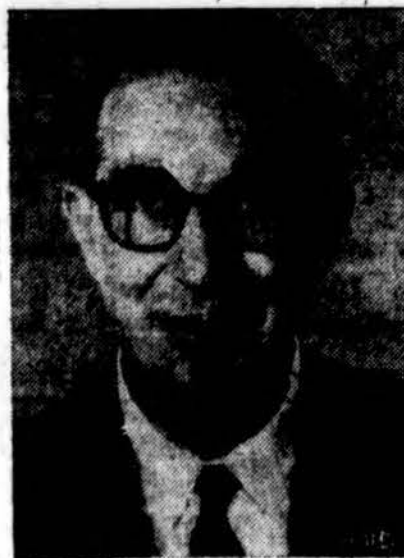
Adlai E. Stevenson

Pasiskaitykite ką STEVENSON IR KEFAUVER remia:

IMIGRACIJOS REIKALU — bus reikalaujama, kad žiaurus ir nežmėnis McCarran-Walter įstatymas būtų pakeistas, kad visi imigrantai būtų panašiai traktuojami, nepaisant iš kurio krašto jie ateity.

DARBININKIJOS REIKALU — bus stengiamasi padaryti reviziją Taft-Hartley įstatyme ir vėl įsteigti National Labor Relations įstaiga, kuri veikytų kaip nepartinė agentūra, kad užtikrintus lygias teises darbininkui ir darbdaviui.

SOCIALINĖS APDRAUDOS REIKALU — bus reikalaujama, kad apdraudus atlyginimai būtų padidinti ir atitiktų pragyvenimo brangumui ir kad būtų geresnis apgyvendinimas ir pigesnis senųjų gydymas. Taipogi bus reikalaujama, kad gautieji apdraudą galėtų uždariauti be apribėjimo.

Estes Kefauver

MOKESČIŲ REIKALU — reiklia būtina pakeisti mokesčių įstatymus, kurie daugiau pataikauja didelėms korporacijoms ir turtingiesiems; reikia daugiau dėmesio atkreipti į mažų pramoninių žmonių ir mažesnių pajamų piliečius.

ANTRADIENĮ, LAPKRIČIO 6 D., 1956 M.

Išspręskite savo likimą ir savo vaikų ateitį. Balsuokite už

★ STEVENSON IR KEFAUVER ★

ir už visą Demokratų sąstatą

Už šį skelbimą apmokėję Lietuvių-Amerikiečių Sekcija Democratic National Committee

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASS'N

Chartered & Supervised by the U. S. Government

MUTUAL FEDERAL SAVINGS REKORDAS...

- Įsteigta Chicgoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes ir savo taupytojams išmokėjo kiekvieną sutauptą dolerį.
- Augstus dividendus išmokėjo visada be perstoimo.
- Partrauksime jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigams padėti nereikia varžinėti.

Juos galite pasiųsti paštu.
Mes apmokėsime pašto išlaidas.

PRADEKITE TAUPTI SIANDIEN!

2202 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.
Phone VI 7-7747
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

Chartered ir Supervised by the United States Government

Istaigos VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų. Trečiadieniais visai neatsidaro.

Kanares

(Atkelta iš 4 pusl.)

liją. Vietomis Juozupo kalba skverbėsi į ausis, kaip litanija, kaip pasijų maldos iš senos bažnyčios. Dramatiškiausios momentas — apkurimas — neišsiliojo į tragediją, bet į mistiškumą.

Julius Balutis sukūrė tikrą Jokūbo charakterį, nors nevisada pasisekėdavo jam atsikratyti savojo "aš". Balutis daugiau interpretuoja, negu kuria, nors jo tipas aiškus: akyse žaibuoja neramumas ir nepasitikėjimas, be kraujo lūpos išduoda klastą, jei jis nusijuokia, tai lūpos susirango, kaip maža, pikta kirmėlė.

Rokas Algimantas Dikinis. Kiekviena tauta turi išauuginusi kaikiurius tautinius charakterius, kurių svetimtautis neatkurs. Joks prancūzas nepaivaizduos prūsio, militarinio bato, jis neišgaus tų militarinių raiškų. Lietuvos ubagą supras tik lietuvis. Dikinis puikus lietuviškas "ubagas". Jo balsas yra charakteris. Išvirsiniai ir viduliniai yra tampa ir tiktai. Dikinis kuria tipą ne jausmų efektai, bet fantazija, todėl jo Rokas yra gyvas ir tikras.

Aneliukė — silpnaprotė, užguita mergina, kaip tokia neturi jokio charakteriaus. Normalumo ir nenormalumo mišinys — chaosas. Irena Nivinskaitė toj sunkioj rolėj pasirodė, kaip tikra aktorė su labai didele fantazija. Planetos, skridamos savo keliu erdvėje, turi tą ypatybę, kad jos juda dviem degančiomis šviesom. Aneliukės rolėje Nivinskaitė priklauso prie tų keliaujančių žvaigždžių: viena šviesa blykstelėja truputį sveiko žmogaus, kita — idioto. Ji jaučiama yra visoj dramoje, nors ji nekalba ir yra nematoma. Nivinskaitė sukuria tos nelaimingos mergaitės atmosferą be žodžių ir judesio. Paskutiniam dramos momente, kuomet Aneliukė netenka Juozupo, vienintelio žmogaus, kuris ją globojo, atrodo jai visas gyvenimas pasibaigė. Nivinskaitė be jokių išvirsinių efektų iššaukia tokį baisų vienišumą, asmens išsibėgimą, kad žiūrovas ilgai to klaukimo negali atsikratyti. Kiekvienas laikotarpis, kiekvienas žmogus ilgai teisengumo, išlyginimo, susitaikinimo, bet gyvenimas bėga klaukime.

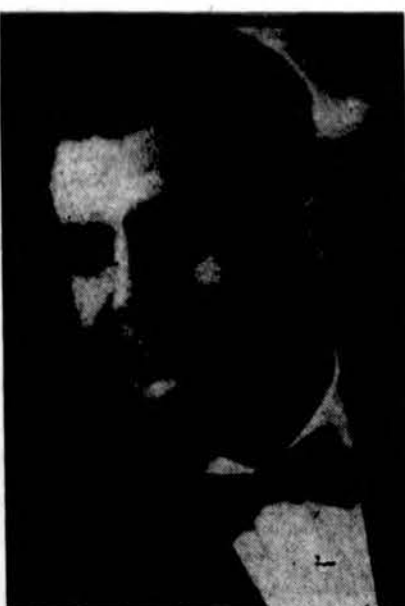
CHRISTMAS CARDS
From the Holy Land with beautiful photographic scenes and pressed flowers from BETHLEHEM AND JERUSALEM.
12 for \$1.75 — 24 for \$3.
Special prices for bazaars on hand-carved mother-of-pearl jewelry and olive wood camels & camel caravans.
A. M. EL KHAIKY
2742 N. Hampden Court
CHICAGO 14, ILL.
After 6 p. m. phone DI 8-3304

AUDYKLA JUOSTA
Sav. Kazys Prišmantas
1805 West 46 Street
Chicago 9, Ill.
Telef: Lafayette 3-3085
Gamina juostas, takelius, juosteles, pagaves vardinę, gimimo ir kitų progų dovanoms.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS
K. GINEITIS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29
Tel. HElock 4-8037
Vertimai — Pilietybė — Laikslai duoda pamokas. Prieš karą baigęs Chicago universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
(1. klasė augsta, durys po kalneli, art 63.00 gatvės ir California Ave.)

CHICAGO RAVIOLI CO. INC.
2380 S. Blue Island Ave.
Virginia 7-6459
For real Italian made Ravioli & Meat sauce
CHICAGO RAVIOLI BRAND "MAMA MADE"

Remkite dien. Draugą!

Julius Kazėnas
Vadovas "Ažuolų" okteto
Clevelande

Iš finansų mokslo

(Atkelta iš 5-to psl.)

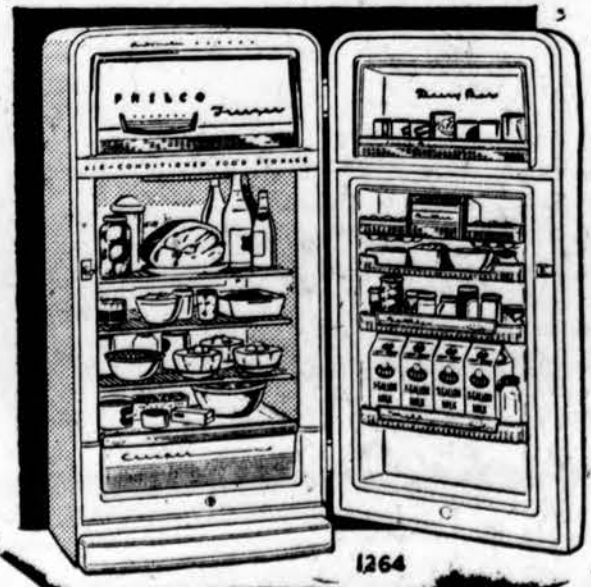
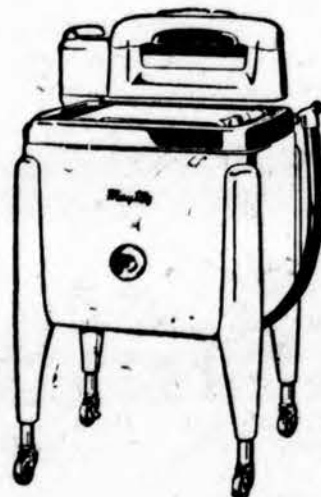
Lakštai įmonės, ar valdžia apsirūpina ilgatermininiu apyvartos kapitalu. Lakštai leidžiami tų bendrovių, kurios įsiekia didesnių investicijų ir vien akcijų leidimu to padaryti nepajėgia. Lakštų tikslas sušdominti investicijomis konservatyvesnius, atsargesnius ir mažiau vertėjus gyventojų sluogsnus. Lakštai investuotojai įsiekiami ne didelio pelno pažadu, bet saugumo patikrinimu. Palūkanos mokamos lakštų savininkams prieš akcijų padalą. Mokėjimo tvarka iš AB pelno, neskaitant išimčių, yra tokia: lakštai, pirmenybinės akcijos, paprastosios akcijos.

PATIKSLINIMAS

L. Dargio straipsnyje "Kaip tvarkyti santaupas" pasitaikė pora korektūros klaidų, kurias čia atitaisome:
Atspausdinta: "...klusimų

SKALBIAMŲ MAŠINŲ IR ŠALDYTUVŲ SAVAITĖ

Philco, Norge, Maytag, General Electric skalbiamos mašinos vertės \$139.00, ir automatiškos, vertės iki \$325. Duodame didelę nuolaidą iki \$50.00 už jūsų seną skalbiamą mašiną. Pridedame 50 svarų muilo, Basket, Ironing Board, Prosa.

Elektriniai šaldytuvai: General Electric, Philco, Frigidaire Admiral—nuolaida \$50.00—už 8 pėdų \$169.50
12 pėdų, vertės \$398—nuolaida \$100—už \$298.00
Gaziniai pečiai: Universal, Tappan, nuolaida 50.00 \$139.50
Gazu ir aliejumi šildomi pečiai: Moores, Siegler ir kiti — duodame didelę nuolaidą.
Hoover Constellation Canister dulkių valytuvai, vertės \$89.50 — už \$59.50
Viking Canister, vertės \$69.00 — po \$39.50
Regina - Broom, vertės \$59.00 — už \$24.95

JOS. F. BUDRIK FURNITURE, INC.
3241 So. Halsted St. Tel.: CALumet 5-7237

Budriko Radio Valanda iš WHFC, 1450 kilocycles, radio stoties ketvirtadieniais nuo 6-7 val. vakaro.

KRONIKA

• Juozas Svalistas jau visiška paruošė spaudai naują beletteristinį kūrinių "Trys žodžiai arba gyvenimo magija". Rankraštis turi 123 puslapius. Knygoje yra šie vaizdeliai: Kelias į rytojų, Be rūpesčių, Klebono bernas, Laimės žiedas, Kraučiu kas Nelabasis, Nuo susmukusios trobelės iki bokštų augštybių, Pikčiausi šunys, Gyvatė prie širdies. Tai kompozicijos realistiniame fone su pasakiškuoju, fantastiniu elementu. Skaitoma lengvai, turi gyvus dialogus bei gerą intriga.

Šiuo metu mūsų rašytojas ruošia studijėlę Lietuvių enciklopedijai apie knygnešius.

• Komp. J. Bertulis spalio 27 d. laikė pranešimą apie muziką Los Angeles Dailių Menų klube. Prelegentas yra patyręs muzikos pedagogas ir žinomas kūrėjas. Paskaita buvo labai kruopščiai paruošta ir pavaizduojama garsiniais efektais.

Dailių Menų klubas, kaip pats vardas sako, yra suburti įvairių sričių lietuvių menininkai. Kiekvienam susirinkimui renkamas naujas pirmininkas, kuris sušaukia prelegentą, ar pa renka diskusijos temą. Klubui iki šiol pirmininkavo Bernardas Brazdžionis, Elena Tumienė, Juozas Tūrinis. Sekančio susirinkimo pirmininku išrinktas Antanas Rūkštelė.

lapus apie biržą ir akcijas atsakė 100 laikraščių". Turi būti: "...atsakė 1200 laikraščių". Atspausdinta: "...ūkiui pirmyn varyti reikiama jėga ir tempu pareikalaus naujų 30 bil. dolerių investicijų". Turi būti: "...naujų 350 bil. dolerių investicijų".

• Vytauto F. Beliajaus anglų kalba leidžiamas žurnalas "Viltis" jau eina 15-tus metus. Tas folkloro, tautinių šokių ir literatūros žurnalas spalio-lapkričio mėnesių numerį skiria Javai ir Jugoslavijai. Ypač apie Javą yra įdomių nuotraukų, aprašymų.

Tautinių šokių skyriuje aprašyti pavieniai šokiai slovenų, kroatų, makedonėčių, pietinės Vokietijos.

Idomus "Vilties" redaktoriaus ir leidėjo Vytauto F. Beliajaus įvykdytų vasaros kelionių aprašymas Amerikos žemyn. Jis vėl aplankė daug vietovių, įsigijo draugų "Vilčiai" ir Lietuvai. Daug liuanistinių žinių, ke-

tas įdomių lietuviškų nuotraukų. Dauguma žurnalo skaitytojų — ne lietuviai. "Viltis" turi gerą vardą užsieniuose, kurie beveik vieni originalų žurnalą išlaiko, prenumeruoja.

Sekantis "Viltis" nr. bus skirtas Lenkijai, o po to — Mek-sikai.

"Vilties" adresas: 1540 Tenth Ave., San Diego 1, Calif. Metams — \$2.00. Eina 6 kart metuose.

STOP IN AND SEE THE NEW 1957 ELECTRO LUX VACUUM CLEANERS,
complete with attachments at a very reasonable rate. Also we repair all models of Electro Lux guaranteed work. —
ROBERT "PAT" CULPIN
11237 Avenue Bayport — 1-9584

Dine at the Newly Re-Opened
ADAM'S RESTAURANT
Our beautiful Dining Room is set back from the street to provide an ideal setting for an enjoyable meal.
Complete Chicken, Ducks, or Turkey dinner ... \$1.50
Lunches 85c, coffee included.
Fresh Pies Daily • Ovenfresh Sweet Rolls,
ADAMS RESTAURANT & COFFEE HOUSE
3125 Lincoln Ave. Hours: 8 AM to 8 PM; Mon. & Thurs. to 10 PM

DABAR... PASIGAMINK... DŽIAUKIS...

ZUBRINĖ ŽOLĖ Jūsų Degtinė

Nuostabi importuota žolė suteikia šaunų, egzotišką aromatą, ir padaro tokią, kaip ir senajame krašte ZUBRINĖ. Patenkimas garantuotas, arba pinigai grąžinami. Tik už 1 dolerį pakelis, kurio užtenka kelionoms bonkoms. Reikalaukite krautuvėse arba užsakykite pas importuotojus:

WORLD HERB CO., INC., Dept. N A,
459 18th Ave., Newark 3, New Jersey

PAGELBĖKITE ARTIMIESIEMS UŽ GELEŽINĖS UŽDANGOS

Atsidarė nauja įstaiga pagelbėti saviesiems pasiūsti siuntinius į Lietuvą, esantiems Sibire ir kitose Rusijos vietose.

Viską apmokate vietoje (muitą ir persiuntimo išlaidas) ir Jūsų artimiesiems nieko nereikės mokėti. Pristatymas yra garantuotas ir greitas, 6-6 savaitės. Galima siūsti naujus ir dėvėtus daiktus ir vaistus.

UNITED OVERSEAS PARCEL SERVICE

1263 N. Paulina St., Chicago 22, Ill. Tel. HU 6-3353

Asmenys, kurie gyvena toliau ir negali asmeniškai atvykti, gali pasiūsti siuntinius paštu su adresu, kam ir kur reikia pasiūsti, mes apskaičiuosime, kiek kainuos muitas ir persiuntimo išlaidos, ir jums pasiūsisime sąskaitą. Siųskite augščiau nurodytu adresu.

Raštinė atidaryta nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro. Pirmadieniais ir Ketvirtadieniais nuo 10 val. ryto iki 9 val. vakaro.

PALATINE BARGAIN BASEMENT

Tose pat patalpose yra pagarsėjęs "Palatine Bargain Basement", kuriame yra milžiniškas pasirinkimas visokių rūšių medžių ir medžių liekanų už nepaprastai žemas kainas vyru ir moterų kostiumams ir kitokiems rūbams. Taip pat yra didelis pasirinkimas įvairių medžių liekanų, kurios tinka ir pasitintumui į užsienį ir savam naudojimui namuose.

Užvažiokite pamatyti ir jūs įsitikinsite, kad pas mus yra didžiausias pasirinkimas ir žemiausios kainos.

HAVE YOUR CAR WINTERIZED NOW BEFORE THE COLD WEATHER COMES AROUND!
ROAD & SHOP SERVICE
FACTORY TRAINED MECHANICS ON
• Automatic Transmissions • Clutches
• Brakes • Complete Motor Rebuilding
• Ignition • Front Ends • Wash & Grease
PHILLIPS 66
LEN WASS SERVICE
Arnold Neyer and Len Wass, factory trained experts
N. W. Corner Archer and California, LA 3-8855
Open 7 days a week including Sunday till midnight

JUCUS SISTERS RESTAURANT
(Naujai) dabar atidarytas
Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų ašanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį. 29 metal toje pat vietoje.
1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

Keturių enciklopedijos

Herderio leidykla Vokietijoje tik ką baigė spausdinti dešimties tomų enciklopediją "Der Grosse Herder". Šalia tos bendro pobūdžio enciklopedijos, Herderis dar leidžia tris specialias enciklopedijas: pedagoginiams reikalams išleista "Lexicon fuer Paedagogik" (keturių tomų) ir baigiama leisti naujos laidos vi-

jos — "Staatslexicon" bei religinė enciklopedija, pavadinta "Lexicon fuer Theologie und Kirche".

ARTHRITIS & RHEUMATISM

Nauji vaistai skaudantiems raumenims, sustususiems sąnariams. Skubiai palengvina paraudimus, sustusius bei sutusius nugaros, kelių, kojų, kelių pirštų arba sprando raumenų ir sąnarių skaudėjimą. Vartokite naujus AMERPOL vaistus. Tabletės \$1.50, mostis 79c. Viskas tik už \$2.29, pas jūsų vaistininką.

Padėkime Artimiesiems Lietuvoj ir Sibire

Laikas susirūpinti, kad mūsų artimieji turėtų sotų kalėdinį stalą ir tinkamą aprangą. Pasinaudokite mūsų lietuviškų, sąžiningų ir pigių patarnavimų, užsakydami maistą, vaistus, avalynę ir angliškas medžiagas, ir pasiųsdami savo supaknotus siuntinius iki 19 svarų neto. Išrinkite patinkamus siuntinius, kartų su adresais ir money orderiu pasiųskite mums, ir Jūs šie siuntiniai su dėkingumu minės Jus. (I Azijos Sibiro \$1.40 daugiau). Garantuojame 100%.

No. 8 \$13.34 20 sv. cukraus	No. 35 \$27.05 10 sv. džėz kumpio 10 sv. Salami dešros	No. 51 \$134.00 Worsted 3 1/2 yardo (Viln. vyr. eilutei)
No. 9 \$23.00 20 sv. k. taukų	No. 36 \$31.95 2 sv. kumpio 2 sv. Salami dešros 2 sv. beč. lašinių	Melton 3 yr. (Vilna žiem. paltui). Šilkinis pamušalas 6 yr. Vyriški odiniai batai. Mo- teriški od. batai. 3 p. mot. rayon kojinių. Rayon skarelė spalvo- ta (Daiktų spalvą ir dydį reikia nurodyti).
No. 22 \$29.61 2 sv. gr. pupelių kavos 1 sv. 2 oza. šokolado 2 sv. sviesto 4 sv. 7 oza. ryžių 2 sv. 3 oza. beč. lašinių 4 sv. 7 oza. K. taukų 1 sv. kumpio 1 sv. arbatos 1 sv. 2 oza. Sk. mūlo	No. 37 \$14.66 20 sv. pirmos rūšies kvietinių miltų.	No. 38 \$18.17 20 sv. ryžių
No. 30 \$14.66 20 sv. pirmos rūšies kvietinių miltų.	No. 40 \$26.00 15 sv. beč. lašinių 5 sv. Salami dešros	Dirbame kasdien nuo 9 iki 6 val.
No. 31 \$18.11 5 sv. kvietinių miltų 5 sv. cukraus 5 sv. ryžių 4 sv. 7 uncijos k. taukų		

PATRIA GIFT PARCEL COMPANY
3741 W. 26th St., Chicago 23, Ill. Tel. CR 7-2126

K. GASIŪNAS
SIUVEJAS
MOTERŲ ROBU
Priima moteriškų kostiumų ir paltų užsakymus. Iš įvairių kailių užsakyti paltai duodami išmokėjimui. Jie toli pralenkia savo kokybę gatavus ir pigiau kainuoja.
6715 SOUTH MARSHFIELD AVENUE
Chicago 36, Illinois . . . Tel. REpublic 7-6329

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu!

Jei norite užtikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Niekam iš mūsų neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntal 6-5206

SVARBUS PRANEŠIMAS MŪSŲ TAUPYTOJAMS

2%

Du nuošimčių mokėsime už taupymo indėlius (savings accounts) pradedant Liepos 1 d., 1956 m.

Visi indėliai iki \$10,000.00 apdrausti Federal Deposits Insurance Corporation.

METROPOLITAN STATE BANK
2201 West Cermak Road
Chicago 8, Illinois Tel.: VIRginia 7-6430

Lietuvių Prekybos Namai

Prekės naujos – be brokų – žymiausių Amerikos firmų. Kainos žemiausios Chicagoje. – Išmokėjimai 3 metams. – Klientų s-tos neparduodamos Finansų Kompanijom.

TELEVIZIJOS 57 METŲ

Po \$140.00 parduodamos TV 17 colių, pas mus tik \$99.00
Po \$250.00 parduodamos TV 57 metų, 22 colių dydžio, mahagony ar ąžuolo tik \$169.00
Po \$350.00 parduodamos TV, RCA, Zenith, Dumont, Admiral, General Electric ir kitų, pas mus \$249.00
Phonografai – radio aparatai vietos ir importuoti iš Vokietijos nuo \$15.00 – \$99.00

SILDYMO GAZO IR ALYVOS PEČIAI

2-ju kambarių gazo pečiai pas mus tik \$69.00
2-ju kambarių alvyiniai pečiai geriausių firmų \$69.00
Virinimui porcelano pečius pas mus tik \$89.00
Siegler, Moore gazo pečiai nuo 1–5 kambarių, už žemiausias kainas mieste, nuo \$90.00

VIRTUVĖMS STALAI

Po \$79.00 parduodami 5 dalių virtuvei stalai, su formica viršumi, pas mus tik \$39.00
Po \$99.00 parduodami 5 dalių virtuvės stalai įvairių spalvų pas mus tik \$59.00
Po \$140.00 parduodami 7 dalių virtuvei (formica) stalai pas mus be užprašymo tik \$99.00
Metalinės virtuvės spintos, tikrai \$12.00
Linoleum 9x12 įvairių spalvų tikrai \$6.50
Saldytuvai Westinghouse, Norge, Admiral nuo \$169.00

MIEGAGUJŲ KAMBARIŲ BALDAI

2-ju dalių miegamojo baldai parduodami po \$99.00, pas mus be užprašymo nuo tik \$79.00
3-ju dalių ąžuolo miegamieji parduodami po \$200.00, pas mus tikrai \$149.00
4-ju dalių raudono medžio, ąžuolo ar riešuto, 57 metų stiliaus, pas mus tik \$249.00
Už \$500.00 parduodami 6 dalių miegamieji Brazilijos raudonmedžio, pas mus tik \$375.00
Matracai visų dydžių vatiniai \$12.00
Matracai Simons ir kitų firmų tik \$29.00
Matracai ortopediniai ligoniams \$49.00

SVEČIŲ KAMBARIŲ BALDAI

Po \$150.00 parduodami penkių dalių miegamų sofa, kėdė ir tumba, dvi pagalvės, tikrai \$99.00
Po \$250.00 siūlomi 3-ju dalių puikūs svečių kambario vilnos ar nylon baldai, pas mus tik \$200.00
Po \$400.00 trijų dalių nylon ar vilnos baldai, garantuoti 20 metų, pas mus tik \$320.00
Po \$49.00, 9x12 kilimai vilna su nyliu, tik \$39.00
Po \$69.00, 9x12 siūlomi vilnoniai su nyliu kilimai, mūsų kainos \$55.00
Po \$150.00 siūlomi 9x12 vilnoniai kilimai, puikiausių spalvų Bigelow, A. Smith, Magee, vilnonius, padėklai (pads) dovanai, tik \$99.00
Po \$39.00 siūlomos su stildais knygom spintos, pas mus \$29.00
Po \$59.00 siūlomos knygu spintos su šifuotu stumdomu stiklu, tik \$39.00
Po \$19.00 rašomieji stalai, ąžuolo ar raudono medžio – pas mus tikrai \$39.00

VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ BALDAI

7 dalių valgomojo kambario ąžuolo baldai tik \$99.00
8 dalių puikūs riešuto, ąžuolo, ar raudono medžio baldai, pas mus \$250.00
9 dalių moderniausi valgomieji 16 asmenų \$400.00
Dulkių siurbiai, vaikams baldai, metalinės lovos, įvairiausios lempos ir daug kitų prekių.
Simtai ir tūkstančiai prekių laukia Jūsų apžiūrėjimo mūsų moderniai įrengtos 15,000 kvadratinų pėdų įmonėje.

IŠMOKĖJIMAI IKI 3-JŲ METŲ

SEKMADIENIAI NESKAITOME TAKSŲ

Visais prekybos reikalais Valdybos Pirmininkas A. GINTNERIS
kreiptis į Įmonės Vedėją Sekretorius ED. RUDAITIS
JUSTA LIEPONI.

FURNITURE CENTER, INC.

3222-24-26 South Halsted Street

TEL. — VICTORY 2-4226

ĮMONĖ ATIDARYTA:

Pirm., Ketvirtad. 9–9:30
Kitom Dienom. 9–6:00
Sėkmadieniai: 10–5 valandos

V. Europos meno liga

(Atkelta iš 3 pusl.)

nioj nardinamas, pramogų viliojamas ir reklamų apglušinamas, Europos žmogus vis dėlto dar jaučia ir supranta, kad dailiusis menas jam reikalingas, nes bent iš dalies gali patenkinti jo didį sielos ilgesį prasmingai gyventi. Jis dar nori paskirti laisvę valandą ne tik pramogai, kai išsiblaškinti, bet taip pat estetiškai susitelkti prasmingų kūrinių akivaizdoje.

Matydamas šitokias europiečių pastangas, kurias nevienas jų dailininkas apvilia, savaime prisimeni lietuvišką visuomenę, kurios labai žymi didžiulia tebmano, kad meno užjavinys – tarnauti jų pramogai. Net lietuvių spaudoj pasigirsta balsų, kad menininkai turį taikytis prie daugumos ar visuomenės skonio. Tai, žinoma, didelė klaida. Viena, skonis – subjektyvus ir neišmatuojamas reiškinys. Antra, niekas niekada nėra įrodęs, kad daugumos skonis būtų pranašesnis už menininko talentingų individų skonį. Priešingai. Principiškai skonio atžvilgiu pirmenybė tenka menininkams, nors atskirais atvejais ir jie suklysta.

Išsijungimas iš savo visuomenės

Menininkams ir rašytojams taip pat, kaip kūrėjams ir filosofams, išpuola principinė pirmenybė nurodyti būties aspektus, tiesas ir vertybes, kurių dauguma nepastebi ar yra užmiršusi. Bet ši pirmenybė nereikia, kad ji duotų menininkams teisę niekinti visuomenę ar pretekstą išsijungti iš jos problemų bei pozityvių rūpesčių. Ir ne estetinio skonio laipsniniai skirtumai, bet išsijungimas iš savo visuomenės dažnai juos pastumia į jaurumą ir bergždumą, kaip tai yra atsitikę su daugeliu menininkų šiais laikais. Kad šitaip neatsitiktų ir kad pateisintų savo principines pirmenybes, menininkams reikia nesitenkinti savo srities menu, bet gyventi savo laiko žmonių problemomis, pažinti ne vienos srities vertybių, įsigyti ir puoselėti vispusišką savo kultūrą. Šito vispusiškumo kaip tik stinga šių dienų meno žmonei. Išskyrus sėsurą savo meno sritį, laikurie jų atrodo, kaip barbarai, arba bent, kaip eiliniai amatininkai. Ignorodamas platesnį gyvenimą ir kitas kultūros sritis, neretas jų nebežino, ką jis savo menu turi ir gali žmonėms pasakyti. Čia glūdi viena priežasčių tragedijos, kurią pergyvena nevienas menininkas Vakaruose. Užuot prasmę turinio, jis savo kūriniuose atskleidžia savo tuštumą, nors ir dengiama technikinėmis

ekstravagancijomis, kad būtų šiuo tuo.

Dėkui Dievui, lietuvių menininkuose tų ekstravagancijų neperdaug. Bet tai nereiškia, kad jų kultūra būtų vispusiška ir augsta. Jų nevienas taip pat tesidomi tik savo meno siaura sritimi, o apie kitų laimėjimus bei problemas nenori beveik nieko žinoti.

Priekšant menininkams dažnai siurumą ir lėkštumą, reikia priminti, kad jų darbams įprasminti visuomenės parama yra būtina. Ne tik materialinė, bet ir moralinė. Menininkas turi jausti, kad visuomenė ilgisi estetiškos kultūros ir meno. Ne premoginio, kuris išblaško, kaip šiaudų kūlio suliepsnojimas, bet rimto meno, kuris skatina susikaupti – giliau jausti ir mąstyti. Kai šitokio meno ilgesio žmonei nėra, kai jie tenori banalių reminiscencijų ir pigių pramogų vieną momentą įjaušams ar vaizduotei pakutenti, kaip kitą kartą gomuriu ar padų pakutenimui, tada rimtam menininkui iškyla didelė pagunda spjauti į šitokią visuomenę ir tesidomėti tik savo sritimi, kur galima leisti į visokias ekstravagancijas. (Juk nedėkinga inertiška visuomenė vis tiek nieko rimto nenori ir nieko neišmano!). Šitokiais atvejais būtų farijiziskumas priekaištauti menininkams, kad jie nepaiso visuomenės. Kodėl jie turėtų labiau paisyti negu visuomenę jų?

Ir kuo tada jų tuščiavidurės ekstravagancijos yra blogesnės už kitų tuščiavidurės pramogos? Ar tu, kad menininkų pramogos yra individualios ir pridengtos rimtos naujovės šydu, o visuomenės pramogos – daugiau ar mažiau kolektyvios ir pridengtos rimtais kovenciniais pelesiais?

Taigi, atrodo, kad kaltė dėl Europos ir gal apskritai Vakarų meno krizės yra dvilypė ir abipusė – menininkų ir visuomenės. Tik abiejų šalių rimtomis pastangomis menas iš savo ligos gali pagyti. Tik klausimas, ar yra noro gydytis ir gydyti, kai Vakarų žmonės skęsta laisvės piktnaudojimo negalioje?

KRONIKA

• Draugo romano konkursai šilait įvertinami žurnale "The Ensign", kuris yra leidžiamas Montrealyje, Kanadoje. Suminėtos konkursus laimėjusių rašytojų pavardės. Medžiagą žurnalui patiekė Miltonas Stark. Rašydamos apie lietuvių literatūrą, Straipsnyje taipgi pasidžiaugiam, kad lietuviai per 1955 metus išleido 121 naują leidinį: JAV-se, 14 Kanadoje, 10 Australijoje, 12 Italijoje, 14 Vokietijoje. Visuose kraštuose – 193.

• A. Ružanovas – kasdien po 10 valandų išdirbs krautuve vakarus paskiria bibliografinių žinių tvarkymui. Jisai re-

ANTANAS TVERAS

DIPL. LAIKRODININKAS

Gerųjų firmų laikrodžiai, brangenybės, religiniai daiktai (devocionalai), prekės dovanoms.
2546 W. 69th St. RE. 7-1941

VIRŠ 15,000,000 Amerikos gyventojų žino,

kad taupyti apdraustose Taupymo ir Skolinimo Bendrovėse yra saugu ir pelninga.

Universal Savings and Loan Association užtikrina saugumą ir gražų pelną.

Saugumą užtvirtina Suvienuytų Valstybių valdžios agentūra iki \$10,000.00 kiekvienam indeliui ir reikalingi rezervas, o pelną – pavyrusių ir sąžiningų vedėjų pastangos.

Galite taupyti atvykdami asmeniškai ar per laiškus. Bus gretas ir draugiškas patarnavimas.

Dėl paskolų ir visais finansiniais reikalais kreipkitės:

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

TELEVIZIJA • RADIJAS

HI-FI FONOGRAFAI • VOKIŠKI RADIJAI

DIDELIS PASIRINKIMAS • PARUODAME IR TAISOME

FRANK'S TV & RADIO, INC.

3240 So. Halsted St. CALumet 5-7252

MOVING

APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS

IŠ TOLI IR ARTI

NAUJI DIDELI TROKAI-NAUJIAUSI KRAUSTYMO ĮRANKIAI

ILGŲ METŲ PATYRIMAS - PIGUS IR SĄŽINGAS PATARNAVIMAS

JUOZAS NAUJOKAITIS

2022 W. 69th St. CHICAGO 36, ILL. Tel. WA:brook 5-9209

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSN

2555 WEST 47th STREET LAFayette 3-1083

B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sekr. ir advokatas
Mokame augstus dividendus. Kešiuojame čekius. Parduodame ir išperkame valstybės bonus. Taupytojams patarnavimai veltui
ATIDARYKITE SĄSKAITĄ SLANDIEN. - Apdrausta iki \$10,000.
Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 3 val. vakaro; antr. ir penk. 9 iki 5; treč. uždaryta, o šėst. nuo 9 iki vidurdienio.

GUZAUSKŲ

SEVERLY HILLS GELINYCIA
geriausios gėlių bei vestuvų, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų.
2443 WEST 63RD STREET
Tel. PROspect 8-0833 ir PR 8-0834

JONAS GRADINSKAS

BLAUPUNKT vokiški radijai

Labai patobulintas trumpų bangų nustatymas; gerai girdėti Europa

J. G. TELEVISION COMPANY

2512 W. 47th St. TEL. FRONTIER 6-1998
Atvykit pasižiūrėti spalvotos TV

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO

MR. NELSON, SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3914 West 111th Street

Vienas blokas nuo kapinių.

Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas mieste!

Telef. — CEDarcrest 3-6335

LIGDĖSIO VALANDOJ

Saukito

MAŽEIK & EVANS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. Air Conditioned kopylės

REpublia 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta

Tiesa, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime kopylę, arčiau Jūsų namų.

ANTHONY B. PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 SO. WESTERN AVE. 1410 SO. 50th AVE.

CHICAGO, ILL. CICERO, ILL.

Telefonai — GROvahill 6-2345 arba

Townhall 3-2109

JOHN F. EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYNS MODERNIOS KOPYLIČIOS

4605-07 South Hermitage Avenue

Tel. YA 7-1741-2 ir LA 3-9851

4330 34 South California Avenue

Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJA

Ambulansų patarnavimas dieną ir naktį. Reikale šaukite mus.
Mes turime kopylėdas visose Chicago ir Roselando dalyse ir tuojau patarnaujame

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS

659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

ALFREDAS VANCE

177 WOODSIDE Rd., Riverside, Ill. Tel. OLympic 2-5245

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COMmodore 4-2228

JURGIS F. RUOMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, Ill. Tel. OLympic 2-1003

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYKI

1646 W. 46th STREET YArds 7-0781

STEPONAS O. LACKAWICZ

2424 W. 69th STREET REpublia 7-1313

2514 W. 23rd PLACE Virgilia 7-0977

ORIGINALS MAURICE MOORE

PAMINKLAI nuo 1878 metų

John J. Moore, B.V.

Paminklai

Markers

Prieš šv.

Supulchre

kapinės

Ofisas

111 ir Austin

Avenue

BEVerly 8-6132

Worth, Ill.

Residence Tel.

Hilltop 5-6277

Aklųjų akysse atrodo, kad jie mirę, bet jie yra RAMEBEJE.

IMPORTUOTI VOKIŠKI RADIO APARATAI

CAM-FM All-Wave HI-FI

BLAUPUNKT DISTRIBUTORS

PETER P. RINKUS, Inc.

Wholesale Distrib. (Uomo prekyba)

2601 W. 63rd St. WA 5-2350-1

Dėmesio. Wankegano skaitytalai

Uzasakykite anglis dabar

When Coaled — You're Warm!

Cavalier Stoker

Blue Boy Pochontas

Augšciausias rūšies anglis tvarkingai

prirušiamas ir pristatomas.

HAARE COAL CO. MA 3-1133.

SPYGLIAI IR DYGLIAI

Redaguoja dr. S. ALIUNAS

Šildymo sistema

Šildymas yra labai svarbus veiksnys valstybės, politikos ar eilinio mušikėlio gyvenime. Šildyti reikia namus, bulviene ir nuosavą kūną. Šildymų yra įvairių rūšių. Įsimylėję vienas kitą šildo už rankų pasilaikydami arba akimis vienas kitą paglostydami, kaip lyg koks antviličikas antviličinką. Gi kai pamatei, kad jau vienas kitą įsimylėję akimis per daug šildo, tai reikia pradėti vesti nušaldymo sistemą kokiais plepalais ar intrygom. Viena pusė tikės, kita ne, bet šildymo sistema bus paveikta.

Šildymo sistema gali veiksmingai būti ir pavartojus koki nors veiksmingą skystimą. Pripylei į gyslas kokio nors skausmo ir eini besikūrendamas, net dainuoti norisi, arba patekti į kokias nors kautynes tarp partijų, arba maloniai pasikalbėti kaip dideli draugai tarp savęs pvz. dr. Grigaitis su B. Gaidžiūnu, arba Rojūm Mizara.

Šildymo sistema galima pasi-

jo: "Ir galva su galva susipjau-na, dėl savos dėl garbingos galvos. O begalvis tikrai nusispjau-na: apie galvas jisai negalvos". Taigi susišildyti tokiu, kuris priešų neišsivalgoja — yra sunkiau.

Šildymo sistema gali veikti ir per radiją. Pvz. Margučio Dir-meikis, taip pradeda šaudyti iš tautininkų patrankų, kad žmogus karščio paveiktas nusispjauja ir išjungia radiją, kaip radiatorių.

Šildymo sistema labai įvairi ir reikalinga bent ligi tol, kol vėl prasidės paplūdiminiai pasivaikščiojimai ir pradėsime nušaldymo sistemą. Gi dabar visi, kurie šildosi skaudum ar alum, plepalais ir prasminga tar pusavio kova, kurje šildosi pažvelgimais ar pasiilgimais, tariame su Biliu Pavabaliu:

Tegu groja pasiutpolkė sausis. Tegu šaltis gnybt nosį bandys. Tegu šala ir kojos ir ausys. Tik tegu neatšala širdis.

M. J. A.

Kaip Grincevičiaus vargonai
Toruquay, Anglijoje, anglikonų bažnyčios vikaras Rouse teigia, kad naktimis šv. Jono bažnyčioje groja vargonais. Esą vaiduoklis yra ne kas kitas, o vargonininkas Newman, miręs 1883 m. Čia visą tą problemą gerai išsprendę rašyt. C. Grincevičius, kuris yra tų reikalų žinovas ir tuo reikalu yra parašęs studiją — Vidurnakčio vargonai.

Šildymo sistema padeda išvair-ti vaistus, kurie Lietuvoj buvo vadinami namine.

džiaugti ir per spaudą. Šėdį sau šaltam kambariui rudeniško oro prislėgtas ir atrodo, kad pradėsi verkėti, lyg viršvalandžių negavęs arba lyg merginos pamestas. Toks niūrumas žmogų užpuola, kaip gen. Raštikis savo atsiminimuose tautininkėlius ar ba Tautos vadą. Taip belidint laikanešys atneša porą sąskaitų apsimokėti na, ir porą laik-raščių, pvz. Margutį ir Naujienas. Ir skaitai, kaip vienas kita pluša ir patį nori įsivelti į kautynes nors ir su nuosava žmo-na. Taip smagiai nutiekia žurnalistų berniai, tiesiog krauju pradeda veikti kautyniška šildymo sistema.

Arba skaitai gen. Raštikio atsiminimus ir randi, kad gen. Pundzevičius netiko į kariuomenės vadus, nes lankėsi pas vysk. Paltaroką, bet gen. Vitkauskas tiko. Kodėl — nepasakyta, matyt todėl, kad lankėsi pas bolševikus. Na, tokie dalykai taip sakant užšildo arterijas, venas širdį, žodžiu, žavinga šildymo sistema kaitina lyg alyvinę kros-nis, arba, kaip diskusijos dėl šefo. Tarp kitko, čia pastebime, kad Balys Pavabalis apie tokias šildymo sistemas pastebė-

Širdis vien meile tėvynei plaka. Todėl prie kumpio duokit konjako.

Sportinių parengimų kalendorius

Vienas Chicago sporto klubas yra numatęs šio sezono tokią sportinę programą: sezono atidarymui linksmus sportininkų šokių su turtingu bufetu ir minkštais bei kietais gėrimais ir sezono uždarymui linksmus sportinius šokių su kietais bei minkštais gėrimais.

Prisipažinimas

Sporto veikėjas Br. Keturakis Naujienų Sporto pasaulyje, veddamas sportinio aktyvumo balansą prisipažįsta: "Jau šeši metai, šeštos žaidynės ir šeštu kartu vis tos pačios negalavimo priežastys, kurios smarkiai tem do visą sportinę veiklą, gadina įspūdį kultūringos bendruomenės tarpe ir įrodo mūsų pačių didelį apsilėidimą". Na, ir tikėk dabar didžiųjų sportininkų dideliais darbais.

Aš esu myliu jį tik vieną. Taip kaip myliu jį mane. Tik kitas širdį šiandieną Kur išmesti nežina.

Studento kišenė

— Ar jūs esate studentas? — klausia policijos seržantas.
— Taip? — atsako suimtas.
— Aš netikiu, — taria policininkas, — aš jį iškraciau ir radau jo kišenėje pinigų.

Diplomatas

Padavėjas stebi, kaip vienas svečias srebria sriubą su šakute ir diplomatiškai sako jam:
— Gaila, jūsų šakutė teka.
— Tai nieko, — atsako svečias, — aš turiu daug laiko.

Kas atsitiko

— Jonuk, kas atsitiko, kad iš jūsų kiemo išvažiavo greitoji pagalba?
— Nieko. Tėtė nuo stogo nuli-p. kopėčiom, kurias aš prieš porą minučių buvau nunešęs šalin.

Auksinės mintys

Railos keiksmazodžiai nebe naujiena, nes juos ne nuo šian-dien pilnomis riešukuomis spau-doje gausiai bersto, ir mes prie to jau pripratome.

— J. Kėkštas

Pirma, aš netikiu jokiais vel-niukais ir dar nežinau ar jų yra: antra, manęs joks velniukas, straipsnius rašant, nestumia ir kol kas dar nestumdė. — Br. R.

Žmogus yra identiškas kitiems žmonėms savo virškinimu, bet vienkartinis savo žmogišku-mu.

— Vyt. Kavolis

Savo vaikams diržų, o Kultū-ros fondui pinigų.

— St. Tamulaitis

Atgal į Egiptą nelaisvę

Prieš 1,500 m. Mozė išvedė žydus iš nelaisvės namų Egipte, gi šiomis dienomis žydai vėl skuba į Egiptą. Mozė išvedė, o dabar Gurion veda atgal.

Geras važiuotojas

Sūnus lekia apie namą nauju dviračiu ir šaukia tėvui:

— Tėte, žiūrėk, be rankų, — o vėliau jis šaukia, — tėtė, žiūrėk, be rankų ir be kojų.
Po kiek laiko tėvas užgirsta:
— Tėte, be dantų.

— Bartender, ar buvo čia Pet-as?
— O, nemačiau jau kokia sa-valtė.
— O prieš kiek laiko mane matei?

Vincas Rastenis nugriuvo žemėn, ir tuos dažus, kuriais dažė kitus, užšvertė ant galvos.

Dr. S. Aliunas

PILIETYBĖ IR MOKYKLA

Aš jau pilietis nebe dypukas,
Te kelia balių abi tėvynės,
Jau neprivalo mano Algiukas
Lankyt mokyklos šeštadienines.

Aš referentas buvau didžiulis,
Sėmiau riešukuom litus ir bonas,
Bet man šiandieną tai viskas nulis
Esu pilietis amerikonas.

Akyse dega žvaigždės ir viltys,
Toli tėvynė mūsų mažytė,
Šiandieną reikia pinigų pilti,
Ne šeštadienę-kokią lankyti.

Šiandieną veikiau nenusimines,
Spjauau į arklą, knygą ir lyrą,
Ir be mokyklos šeštadienines,
Doleriai mano kišenėn byra.

Kartais sušunkiu gaudžiai per balių;
— Ach, žinot, liūdna man be tėvynės,
Bet išvauduoti Lietuvą galim
Ir be mokyklos šeštadienines.

Aš merikonas, nebe dypukas,
Svešian pasaulin man kelias grįstas,
Jau nebevargins mano Algiuko
Koks nors apšėpęs lituanistas.

SPAUDOS APŽIŪRĖJIMAS

— Vienybėj, spalio 24 d. nu-mery dr. J. Januškevičius dis-kutuoja su V. Veselaisku kal-bos klausimais sakydamas:
"Reikia išmokyti skirti tiesą nuo netiesos ir rašyti straipsnius, re-miantis mokslo ir logikos dė-sniais". Gi tame pačiame straips-nyje dr. Januškevičius rašo:

"Baigęs savo "mokslišką trak-tatą, V. V., kaip A. Mickevičiaus "Pone Tade" Kanapių Pilypas, peršoko į vertimą". Moksliškas tas Kanapių Pilypas ir sporti-ninkas geras.

Pilietis pradeda medžiojimo se-zoną, bet su malonumu padėtų tiems, kurie Lenkijoje ir Vengrijoje Gamulką ir Nagy glosto.

— Kanadiškėj Nepr. Lietuvoj, pulk. Zukas savo atsiminimuose rašo: "Ilgam laikui praėjus, ė-jau Mairojio gatve Laisvės Alė-jos link. Ant pat kampo netikė-tai susitikau su Purickiu. Paba-lo, kaip drobė, sustojo, lyg pas-viso ant kojų ir... nusiėmė skry-bėlę".

Žinoma, daug įdomiau būtų buvę, jei Purickis būtų ne nusi-ėmęs skrybėlės, bet nusiėmęs ba-tus.

— Santarvės 4 nr. rašoma a-pie pulk. Birono knygą šiaip: "Nesigilinant ir nenagrinėjant

— Tokio mieste du policinin-kai važiuodami mašinom susi-dūrė ir po katastrofos paaiškė-jų, kad nė vienas neturi vaira-vimui leidimo.

Girtas gulėdamas ant šaligat-vio tvirtina: "Nors praeis ir vi-sa naktis, bet aš į tą sieną įlip-siu".

Namų savininkas klausia val-katą: "Ar ant tavo kaklo dė-mė yra iš prigimimo. Nežinau", atsako valkata, "pirma turiu ausimaudyti".

Robert Bethout Chicagos teisme pareiškė, kad jis baigė aštuonių skyrių mokyklą Chi-cagoje, tačiau nemoka nė skai-tyti, nė rašyti. Nenusiminkit lituanistikos pamokų dėstyto-jai.

— Londoniškis "Daily Mir-ror" skaitytojams praneša apie vieno Anglijos bitininko džiaugs-mą. Esą, bitės šią vasarą net du kartu sugėlė jo uošvę.

— Somerville, Mass., paklaus-ta moteris, kaip galima išvengti automobilų katastrofos atsakė: "Reikia būti namie".

Nepataisoma

Studentas medikas laiko eg-zaminus.
— Kiek morfijaus duotumėt šitam ligoniui? — klausia prof.
— Arbatinį šaukštelį!
— Taip?
— Dovanokit, pone profeso-riau, aš norėčiau pataisyti at-sakymą.
— Vėlu, Jūsų ligonis jau mi-rė.

Išsiaiškino

— Kaip manai, Maryte, ar myli mane Stasys?
— Žinoma, kad myli.
— O iš ko tu sprendi?
— Mat, aš pastebėjau, kad jis visas moteris myli, tai myli ir tave.

Gatvės ir politika

Prahoje yra viena gatvė pa-vadinta Politinių kalinių gatve, o kita Stalino prospektu. Dabar Stalino prospektą siūlo pavadinti Politinių paklydėlių gatve.

Ar laiminga pabaiga

— Pabaigai skaityti romaną. Ar laiminga pabaiga?
— Sunku pasakyti. Romanas baigėsi vedybomis.

Nesvarbu

Žinomas dainininkas prieina prie lėktuvų linijos kasos ir pa-duoda banknotą.
— Į kur? — klausia kasini-nkas.
— Nesvarbu, mane myli visos krašto moterys, — atsako dai-nininkas.

Ir jam štai grūna širdis ant šono. Galbūt ji kalba iš telefono.

Nelaimė

Vienas amerikietis turistai, lankydamasis Skotijoje, paste-bėjo, kad skotas vadovas, kuris paprastai aprodinėdavo sve-čiams jdomesnes vietas, net ir blogame ore vaikščioja plika gal-va. Amerikietis jam nupirko do-vanų kailinę kepurę, kuri pridėn-gė ne tik galvą, bet ir ausis. Se-kančią dieną, vėl atvykęs ton pat vieton amerikietis nustebė, pamatęs skotą plika galva. Susi-domėjęs, jį užklausė, kas atsit-ko su kepure.

— Po to, kai mane ištiko ne-laimė, aš jos daugiau nebenešio-ju! — piktai atkrito skotas.
— Kas gi per nelaimė? — su-sidomėjo amerikietis.
— Gi vienas turistų pasiūlė man nupirkti stiklą degtinės ir aš neišgirdau.

— Aš užmiršau sumokėti už autobusą, — sako viena moteris kitai.

— Taupyk pinigų, užmiršai nereikia, — sako antroji.

Pirmoji. Nuėina, sumoka ir sugrįžusi taria:

— Aš sakiau, kad teisingu-mas apsimoka, štai šoferiui da-viau ketvirtį, o jis man davė iš pusės dol. gražios.

Balys Pavabals

Sudiev, berneli, tu durneli

Vakar sėjau žalią rūtą,
Šiandien jos kaip ir nebūta:
Nužaliavo, ir gana,
Man bebūnant mergina.

Šimts nemato to vainiko,
Jei dar grožis nesunykto!
Šimts nemato ir tavęs:
Rubirosa mane ves!

Daina apie duoną ir užmirstą kluoną

Valgau duoną, baltą duoną
Ir patenkintas esu.
Vagys verčia tėvo kluoną,
O aš valgau baltą duoną.

Juokias giltinė raudona,
Išsižiojus lig ausų,
Kad aš valgau baltą duoną,
Kad patenkintas esu.

Iš rinkinio „Vizijos prie televizijos“

Dwight D. Eisenhower

Eisenhoweris linksmai žiūri į savo konkurentą prez. kandidatą Stevenson, kuris bijo sprogdinti atomines ir įtaigoja, kad tą nema-lonų darbą atliktų vien tik bolše-vikai, o jei jiems gerai vyks, tai jų galės Amerikai padovanoti tie-siai iš lėktuvo.

Adlai Stevenson

Pastabos be komentary

— Moterys gali paslaptis iš-laikyti geriau, kaip vyrai, bet jos daug labiau nori jas žino-ti.

— Smegenys daro nuomo-nes, o pinigines nutarimus.

— Daugybės vyrų bėdos yra bėdos su moterimis.

— Skirtumas tarp optimisto ir pesimisto yra tas, kad kai jūs įkrisite į duobę, optimis-tas jus norės ištraukti, o pesi-mistas nušoks pas jus.

— Vedybos yra skridimas į nežinomą be jokių radarų.

— Genijus yra kokios nors kitos moters vyras.

— Tėvas aukštinis amžius yra tada, kada vaikai perdidė-li, kad jiems reikėtų prižiūrė-tojos ir permaži, kad galėtų pamaiti automobilį pasivažinėti.

— Susižadėjusi mergina ne-žino — ar leisti, kad sužadė-tinis už ją mokėtų, ar ištėkė-ti ir pačiai jo pinigų išleisti.

— Rūpestis tai yra kaip su-pamoji kėdė: duoda tau darbo, bet už tai nieko negauni.

— Filosofas tai yra toks žmo-gus, kuris dešimt minučių kalba apie tą dalyką, kurį eilinis žmo-gus per akimirksnį supranta.

— Skotas tai toks žmogus, kuris nešioja sijoną, kad netu-rėtų kišenių pinigams įsidėti.

Nuosava tamsa

Maža mergaitė nuykusi pas tetą bijo eiti į kitą kambarį dėl tamsos. Teta tai pastebėjusi sa-ko:

— Bet juk namie nebijojai tamsos?
— Žinoma, nes tai mūsų nuo-sava tamsa.

Nesušaldyk

Jauna ponitė nutarė paruoš-ti gerus pietus vyriui. Nupėsė viščiuką ir įdėjo į krosnį. Po po-ros valandų iš krosnies pasigir-do smarkus beldimas. Jaunoji šeimininkė nustebusi atidarė du-ris ir pamatė viduj stovintį viš-čiuką, kuris jai tarė: "Klausyk, brangi ponie, arba grąžink man plunksnas, arba uždek gazą — aš baigiu sušalti krosnyje".

Bolševikinės laisvės simboliai: pjautuvu per gerkle, kūju per pa-kaukį.